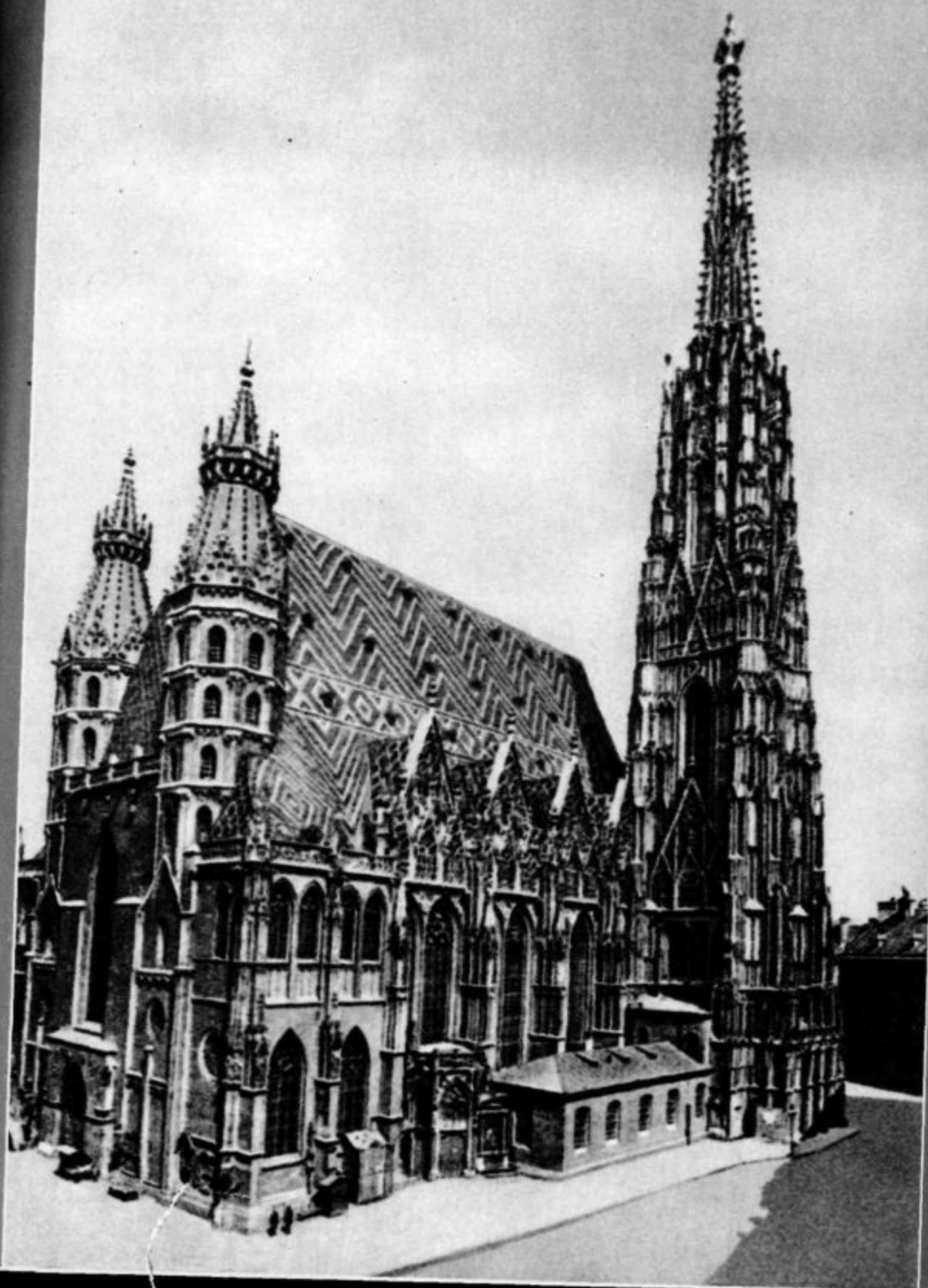

Bogoljub

Julij 1938

To in ono.

Hudo je to. Nadškof dr. William v Birminghamu na Angleškem je ustanovil društvo sv. Frančiška za pomoč gobavcem. Predsednik tega društva, major Jackson, je v svojem poročilu omenjal, da je danes še šest milijonov ljudi, ki jih razjeda strašna bolezen — gobavost. Od teh jih pripada samo angleškemu državnemu ustroju dva milijona.

Še hujše je to, kar se dogaja v Sovjetiji. Pa ne mislimo sedaj ne na revščino in trpljenje, ne na preganjanje Cerkve, marveč na notranjo krizo, na moralni polom med mladino. Med mladim svetom, zlasti ženstvom se množe samomori. Ni čudno, saj nova marksistična šola, ki je zavrgla Boga, ne pozna nobenih moralnih načel, ne da nobene opore za krepostno življenje. Poleg tega se pa mladina izživlja. Nравstvena razbrzdanost se širi, z njo pa tudi razne bolezni. Šola brez krščanske morale in brez krščanske vzgoje rodi strašne posledice.

V cerkvi vednega češčenja imajo monakovski možje in fantje vsak mesec pred prvim petkom nočno češčenje, podobno kakor v

Ljubljani, samo s tem razločkom, da je v Monakovem cerkev »Herzogspitalkirche« bolj polna kot ljubljanska stolnica ob nočnem češčenju. Zadnji čas so monakovski nočni strazarji Najsvetejšega izrazili željo, naj bi se jim kmalu po polnoči nudila prilika za sveto mašo in sveto obhajilo. Želji se je ustreglo, in sicer prvič v noči pred 1. aprilom 1938. Kardinalnadškof Faulhaber, ki je s svojim tajnikom prišel k nočni uri molitve, je opravil ob eni ponoči presveto daritev, pri kateri je pristopilo mnogo častilcev Najsvetejšega k svetemu obhajilu. — Cerkev je bila docela polna.

Ali je Vaša glša že naročena

na prvi

slovenski katoliški dnevnik **SLOVENEK**

Ako ne, pošljite takoj na upravo „Slovence“ v Ljubljani, da Vam ga pošljejo brezplačno na ogled. Brezdvomno Vam bo ugajal.

Insertirajte v „Bogoljubu“!

Slovenski dom

je naš ceneni popoldnevnik. Izhaja vsak delavnik ob 12 in stane mesečno samo 12 dinarjev. Pišite na dopisnici upravi »Slovenskega doma« v Ljubljano, naj Vam pošlje nekaj številčk lista na ogled.

Ilustracije in klišeji

dajo reklamni šole pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotiske Knjigotisk
Bakrotisk & Klišarna
Litografija & Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni ozdraviti, slabotne ojačiti, nestalne moremo uvrstiti, in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrlost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživit Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more vsakdo, ki jo žah-teva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižci je raztol-mačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mislice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabiljenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolečnih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

ERNST PASTERNAK,
Berlin SO,

Michaelkirchplatz 15, Abt. 89.

Po stopinjah bl. Heme

Najprej povem preveselo novico: novo svetnico dobimo. Prvo svetnico, ki je našega slovenskega rodu. To je blažena Hema, ali Ema, kot jo kličejo njeni štajerski rojaki. Kateremu katoliškemu Slovencu bi od veselja ne zadrhtelo srce pri tej novici! Kdo bi ne želel ob tej priliki spoznati življenje prve slovenske svetnice! Žal, da se je v preteku skoraj tisočletne dobe mnogo zgodovinskega gradiva porazgubilo. Marsikaj je pa seveda predelala in po svoje okrasila pobožna povest, ki jo je preprosto ljudstvo kaj kmalu začelo plesti okrog svoje ljubljene svetnice. Skušali bomo torej slediti stopinjam blažene Heme, v kolikor nam jih je ohranila zgodovina.

Po novih raziskavanjih je ugotovljeno, da se je bl. Hema rodila okrog l. 970 na gradu Pilštanj na Spodnjem Štajerskem. Od njenega rojstnega gradu se je ohranila komaj še znatna razvalina. Je pa še ob skalnatem robu izdolbenina s častitljivim kipom blažene Heme. Pod njim je v stari pisavi napis: »Sim tukaj rojena zveličana Hema«. V farni cerkvi v Pilštanju se pa vidi na stropu lepa freska, ki predočuje našo blaženko. Pri Pristavi je fara: Sv. Ema. Kozje ima podružnico tudi z imenom Sv. Eme, ki je bila zidana že v 15. stol. Tudi onkraj hrvaške meje stoji cerkev njej na čast. Vse to priča, da se je ljudstvo vedno zavedalo, da je Pilštanj res rojstni kraj bl. Heme. Prav tako ni dvoma, da je Hema res slovenskega rodu. Saj stare listine nazivajo njenega deda Svetopolka. Ta je dobil od cesarja Krško grofijo na Koroškem z glavnim gradom Selče pri Brežah. Imel je tudi obširna posestva na Spodnjem Štajerskem z glavnim gradom Pilštanj. Tako je razumljivo, da se je Hema rodila prav na pilštanjskem gradu.

Ljubko in dobro vzgojeno deklico Hemo so starši poslali v nadaljnjo izobrazbo na cesarski dvor. Ni dvoma, da je bila tudi tukaj v dobrem varstvu, saj se oba njena pokrovitelja: cesar Henrik in cesarica Kunigunda, častita

kot svetnika. Ko je plemenita deva odrasla, jo je zasnubil prav tako plemenit ženin koroški grof Viljem. Tudi ta je bil slovenskega pokolenja. Njegov ded je bil Valjhun, ki je k svojim koroškim posestvom dobil od cesarja še rajhenburško in krško okolico na Štajerskem. Pozneje so se ta posestva še povečala z zemljišči okoli Vitanja, ob Sotli in v dolini Mirne na Dolenjskem. S poroko Viljema in Heme sta se združili dve, takrat najimenitnejši družini v naših krajih. Prav tako so se združila obojna posestva v eno samo ogromno vlastelinstvo. Na Štajerskem sta imela vitanjsko, bizeljsko in podčetrtniško graščino, na Kranjskem pa Gomilo pri Boštanju, mokronoško graščino in Škrljevo pri Št. Rupertu. Važno je zlasti Škrljevo, zidano v letih od 1000—1015. Zelo verjetno je, da sta Hema in Viljem sezidala tudi cerkev v Št. Rupertu. Zdi se, da je Hema prav sv. Ruperta močno častila, saj je njemu na čast sezidala cerkev v Vidmu ob Savi in v Biogradu v daljni Furlaniji, kjer so Pilštanjci imeli tudi svoja posestva. V rojstnem kraju Pilštanju je sezidala cerkev sv. Mihaela. Še sedaj so ohranjeni nekateri spomini na blaženo Hemo v teh krajih. V šentrupertski cerkvi nosi n. pr. en gotski sklepnik na stropu njeno podobo. V mokronoški graščini hranijo »čevelj sv. Heme, ki pa ni pristen, ker je šele iz gotske dobe. Verjetno je, da so imeli tu svoj čas kip bl. Heme, ki so ga oblačili. Tako bi tudi čevelj spadal k obleki Heminega kipa.

V srečnem zakonu sta Viljem in Hema dobila dva sina Viljema in Hartvika. Toda Hemi ni bilo dano, da bi se dolgo veselila zakonske in materinske sreče. Pobožna povest pripoveduje, da ji je mož umrl, ko se je kot romar vračal iz Rima. Njena sinova pa da so umorili uporni rudarji. Hema je res imela blizu Brež in Selč velike zlate in srebrne rudnike. Rudnike pa je imela tudi na Kranjskem, na kar spominjajo stare »fužine sv. Heme« v Bohinju, ki so jih prav v zadnjem času začeli preiskovati.

Zdaj je ostala Hema na svojem ogromnem posestvu sama. Kaj naj počne s to lastnino pobožna vdova, ki že itak ni nikdar navezovala svojega srca na posvetne dobrine! Božja previdnost jo je navdahnila z mislijo, naj napravi dve cerkveni ustanovi, ki sta imeli pozneje za Slovence neizmeren pomen. Svoja štajerska posestva je darovala za ustanovitev slavnega, še sedaj obstoječega samostana Admont na Gornjem Štajerskem. Še mnogo večji pomen pa ima njena druga ustanova: nunski samostan v Krki na Koroškem. Gotovo je plemenita gospa gojila v srcu željo, da bo v tem samostanu tudi sama dokončala tek svojega življenja. Ohranjenih je več lepih in ganljivih starih povesti, ki pripovedujejo, kako je Hema zidala samostan in cerkev. Pri tem delu se je pokazala ne samo kot pobožna gospa, temveč tudi kot namoč modra in preudarna gospodinja. Njeno cerkev, ki jo je poklonila Mariji, je 15. avg. 1043 posvetil solnograjski nadškof Balduin. Istočasno je uvedel v samostan redovnice, ki so došle iz Solnograda. Tudi Hema sama se je redovnicam pridružila. Za vzdrževanje nove samostanske naselbine je Hema darovala svoja posestva na Koroškem in Bavarskem. Tudi že omenjeni grad Škrljevo z vsem posestvom je pripadel krškemu samostanu. Hema je živela po tej ustanovi še dve leti, 29. junija 1045 je blaženo v Gospodu zaspala. Pokopali so jo kar na navadno pokopališče med druge rajne.

Toda samostan ustanovljen od Heme ni dolgo obstojal. Sama je določila, da sme solnograjski nadškof njeno ustanovo spremeniti v škofijo. Tedaj je bil njen pomen mnogo večji in njena korist mnogo uspešnejša. Zato je l. 1072 namesto samostana osnoval krško škofijo, ki je prevzela vsa posestva Hemine ustanove. Prvi krški škof je postal domačin Günter. On in njegovi nasledniki so se dobro zavedali, komu se morajo zahvaliti za novo škofijo. Zato so začeli škofje in verniki ustanoviteljico Hemo vedno bolj častiti. Tretji krški škof Roman je sklenil zanj pripraviti primernejši grob. Zato je začel poleg male Hemine Marijine cerkvice zidati mogočno novo katedralo. Okoli l. 1160 je začel s spodnjo cerkvijo - kripto, ki naj bi postala grobnica blažene ustanoviteljice. Romanov naslednik škof Henrik je kripto leta 1174 dovršil. Je nekaj čudovitega ta krita. Cel gozd krasnih stebričkov — 100 po številu — nosi strop. V oltar so postavili starodavni, še sedaj v kripti ohranjeni čudodelni Marijin kip, ki o njem pravi povest, da je bil že lastnina bl. Heme. Na desni strani oltarja so pripravili grob za Hemino truplo. Dvignili so ga iz navadnega groba in ga položili v marmornato rakev, stoječo na krasnih romanskih kamenitih glavah.

V tej popolnoma nespremenjeni krsti počiva truplo še danes, le da jo sedaj zakrivajo poznejši marmornati obložki. Ko je bila grobnica urejena, so hiteli tudi z zidavo stolnice. Ta prekrasna Marijina cerkev je bila dograjena in posvečena l. 1200.

Komaj so truplo bl. Heme prenesli v kripto, se je že začelo njeno češčenje. Ohranil se je zapisnik 26 čudežev, ki so se med leti 1227—1228 zgodili deloma na grobu bl. Heme, deloma ob Marijinem oltarju v kripti. Na podlagi teh dogodkov so po takratnem običaju 21. novembra l. 1287. še enkrat cerkveno-uradno pregledali njene ostanke in jih iznova položili v grob. To je takrat pomenilo toliko kot danes proglašenje za blaženo. S tem je bilo bl. Hemi 242 let po njeni smrti cerkveno priznано javno češčenje. Takrat so sestavili tudi lepe in presrčne mašne in brevirske molitve za god bl. Heme. Škofje so dovolili odpustke romarjem, ki so prihajali k njenemu grobu. Češčenje je naraščalo in novi čudeži so se godili. Ni čuda torej, če se je pojavila želja, da bi se bl. Hemi položila na glavo še svetniška krona.

In res. L. 1466. sta se za to zavzela avstrijski cesar Friderik in njegova žena Eleonora; prav tako pa tudi kardinali in škofje, med katerimi se je zlasti odlikoval prvi ljubljanski škof Žiga Lamberški. Omenjenega leta so v Krko poklicali veliko očividcev, ki naj bi pričali o čudežih bl. Heme. Zaslišali so jih 72, mnogo jih je pa moralo prej oditi domov, ker niso prišli na vrsto. Romarji so bili iz raznih krajev, zlasti s Kranjskega in Hrvaškega pa tudi z Ogrskega. Med pričami so bili duhovniki, laiki, vojaki, plemiči in preprosti. Razpravljalo se je v nemškem in slovenskem jeziku. Toda žal vse to ogromno delo ni želo uspeha. Razne homatije, zlasti turški vpadi so povzročili, da blažena Hema ni dosegla svetniške časti. Nato so sledili žalostni časi Lutrovih zmot, ki so svetniško češčenje naravnost zavrogle. Toda po zmagi Cerkev nad protestantizmom je tudi v Krki zavladalo novo življenje. Prošt Vizdom je v letih 1617—1648 veličastno obnovil vso cerkev. Njegovo delo je tudi sedanji ogromni glavni oltar, ki je okrašen s 154 svetniškimi kipi. Med njimi se odlikuje zlasti kip bl. Heme. Prav ta prošt se je za njeno češčenje posebno prizadeval; opisal je tudi njeno življenje. V tem času so znamenovani novi čudeži, katerih so bili posebno deležni Kranjci. Za olepšavo groba bl. Heme se je skrbno prizadeval prošt Kochler v letih 1715—1744. Na Hemino krsto je postavil krasen marmornat oltar, ki mu ga je izvršil Italijan Corradini. V sredi je relief (vzbočeno izklesana podoba) smrti bl. Heme, ob krajih so pa upodobljene tri božje čed-

nosti. Z največjo slovesnostjo so praznovali l. 1745. novo stoletnico smrti bl. Heme. Njen god se od takrat praznuje na dan 27. junija.

Takrat se je začelo tudi še danes ohranjeno vsakoletno romanje Gorenjcev k sveti Hemi, kot oni pravijo, na četrti petek po veliki noči. V podružnici Ledinice pri Žireh imajo iz te dobe kip bl. Heme ob stebru na velikem oltarju. V župnijski cerkvi v Javorjah pri Poljanah nad Škofjo Loko se hrani romarsko bandero z lepo sliko bl. Heme. Gorenjci so okrog l. 1750. prinesli v Krko dva zanimiva voščena in napravljena kipa bl. Heme in njene ga moža Viljema, ki ju še sedaj v procesiji nosijo po trgu. Procesijo vodi duhovnik, ogrnjen v dragocen ornat, ki so ga tudi oni darovali cerkvi. Velik vtis napravi na prebivalce Krke dejstvo, da romarji po procesiji

z rokami grabijo prst, na kateri je stal kip bl. Heme.

Ko so v Krki iznova poskusili, da bi bila Hema proglašena za svetnico, so iz Rima dobili odgovor, da so se tozadevni spisi izgubili. Takoj nato je prišla mlačna jožefinska doba, sedež škofije pa so prenesli iz Krke v Celovec. Šele po svetovni vojni se je v Krki spet začelo novo življenje. Marljivi redovniki redemptoristi so Krko spet tako rekoč iznova odkrili. Odstranili so belež po stenah, da so se pokazale starodavne slike; tudi druge bogate umetnine so spravili v pravi red. Predvsem pa na bl. Hemo niso pozabili. Dosegli so, da bo sv. oče v najkrajšem času izdal dekret, s katerim bo bl. Hema proglašena za svetnico.

Janez Veider.

Sv. Rešnje Telo

*Sonce razlilo je žar čez vrhove;
ptički zapeli so hvalnice nove.
Stvarstvo šumelo je — v sreči drhtelo,
da bi Gospoda dostojno sprejelo.*

*Potok pripravil je zlate lestence;
vžgal jih je sonca žar. Pisane vence
so si nadeli vrtovi. Poljane
so zadehtele z zelenjem nastlane.*

*Angeli vlili so rajske glasove
v bronaste, mило doneče zvonove.
Knezi neba so se s pevci združili;
Kralja vesoljstva lepo proslavili.*

*Kralj se pri znamenjih vaških ustavljal
sela z ljubeznijo je blagoslavljal.
Lučke na oknih so svetlo gorele,
v cvetje odele se hišice bele.*

*V vetru bandera so zaplapolala,
srca nam radostno zatrepetala;
peli jeziki; trosile ročice
Kralju na stezo dehteče cvetice.*

*Sinje planine, prostrane planjave —
Knezu miru so postale pozdrave.
Z nami vesoljstvo je pelo ubrano:
»Hvaljeno, Jagnje, za nas žrtvovano!«*

M. Brenčič.

Velesovo

(Ob 700 letnici ustanovitve Marijine božje poti.)

Ob križarskih vojnah so se verni kristjani odločali za pohode v Sveto deželo, da bi mohamedancem iztrgali svete kraje, kjer je živel in učil, trpel in umrl naš Zveličar. Pa tudi tisti, ki so ostali doma, so se navzeli pobožnejšega duha, so več molili, cerkve zidali, miloščino dajali in napravljali nabožne ustanove. K takim ustanovnikom pripadajo tudi plemiči iz Kamna pri Velesovem.

Blizu Cerkelj pri Kranju je stal že v 12. stoletju gradič Kamen pri Velesovem. Leta 1238 so bili lastniki tega gradu kamenski plemiči. Takrat so se začeli razvijati razni redovi, kakor frančiškanski, dominikanski,

servitski, trinitarski idr. Izmed teh so se naselili dominikanci v Ptuj, dominikanke pa v Velesovem in v Studenicah pri Mariboru.

Ustanovitev.

L. 1238 sta bila lastnika na Kamnu brata Gerloh, Valter in Verijand. Verijand je bil župnik v Mengšu. Ko sta sklenila ustanoviti v Velesovem samostan dominikank, so jima pomagali tudi drugi sorodniki, zlasti pa opat benediktinskega samostana v Gornjem gradu. Ustanovno listino je v cerkvi sv. Marjete na Trati pri Velesovem podpisal 11. decembra

1238 oglejski patriarh Bertold (1218—1251), ki je za naše kraje najznamenitejši patriarh. Vsa Slovenija do Drave je spadala v njegovo škofijo. Vso pokrajino je večkrat prepotoval. Rodil se je l. 1182, kot sin andebs-meranskega vojvoda Bertolda IV. Rodbina je bila bavarska. Njegovi sestri sta bili sv. Hedviga, šlezjska kneginja, in Jedrt, soproga ogrskega kralja Andreja II. Njena hči Elizabeta je znana ogrska svetnica. Bertold je po vplivu svoje sestre bil imenovan za nadškofa v Kaloči na Ogrskem in l. 1209 za hrvatskega bana. Ko je pa odšel kralj Andrej v tujino, je postal celo upravitelj ogrskega kraljestva. Tu je nastala zarota; kraljico so umorili, Bertold pa je s svojimi brati ubežal čez mejo l. 1214. Štiri leta nato je postal oglejski patriarh in s tem tudi naš škof. Ker pa so bili patriarhi večinoma Italijani, je hotel za slovenski del svojega patriarhata ustanoviti posebno škofijo v Gornjem gradu, kar pa mu ni uspelo. Po raznih popravkih se je večkrat mudil v Gornjem gradu, v Rečici, v Slovenjem Gradcu in Kamniku. L. 1245. se je udeležil cerkvenega zbora v Lyonu. Prenesel je iz zdravstvenih ozirov patriarhijski prestol iz Ogleja v Videm (Udine). V Slovenjem Gradcu je 30. aprila 1251 posvetil cerkev na čast svoji za svetnico proglašeni nečakinji sv. Elizabeti. Kmalu nato je umrl 23. maja 1251 v Ogleju. Pokopan je v stolni cerkvi ob vходу, kakor je sam določil.

Velesovski samostan so podpirali razni veljaki, da je postal imovit. Patriarh mu je podelil tudi nižjo sodno oblast.

Prihod redovnic.

Prve redovnice ali nune so prišle v Velesovo iz samostana Cigelhofen na Dunaju. Samostan je kmalu zaslovel in najimenitejši plemiči so pošiljali vanj svoje hčerke v vzgojo.

Hude poskušnje.

Samostan je v teku stoletij doživel vesele in žalostne dni. Najstrašnejši dnevi so bili l. 1471, ko so pridrli Turki, razrušili samostan in odvedli mnogo nun v sužnost. Leta 1472. so pa razdrli grad Kamen nad samostanom. V obrambo proti Turkom so zato pozneje napravili pri cerkvi tabor.

Ob kmetiskih uporih nune niso trpele, vsaj v listinah ni o tem nobenega sledu. Gotovo so s kmeti usmiljeno ravnale. Tudi v luteranski dobi se je samostan dobro držal. L. 1593 je obiskal samostan kot vizitator škof Fr. Barbaro, ki je klavzuro (prepovedan izhod iz samostana) nekoliko omejil; vendar so smele na sprehod do svojega gradiča Kamna nad samostanom in do svoje pristave pri Trati. L. 1742

je papež Benedikt XIV. klavzuro poostril; na prošnjo pa jo je omilil v smislu določil škofa Bárbara.

Zidava novega poslopja in cerkve.

Prvi samostan je bil večinoma lesen. Šele l. 1732 so začele zidati novega. Mislile so tudi na novo cerkev, toda stroškov še niso zmogle. Šele 40 let pozneje (l. 1771.) so cerkev dovršile in opremile z lepimi oltarji in krasnimi slikami. Malo prej je naslikal Valentin Metzinger štiri oltarne slike, ki so sedaj na koru in ima ena letnico 1747. Za novo cerkev pa je napravil sedem oltarnih slik slikar Kremser-Schmidt. V velikem oltarju je slika Marijinega oznanjenja, ki je 4.70 m visoka in 2.30 m široka. V stranskih oltarjih so pa slike: Smrt sv. Jožefa, sv. Štefan mučenec, sv. Katarina, sv. Janez Krstnik, sv. Vincencij Fererski in sv. Dominik.

Cerkev, ki je bila dovršena l. 1771, je zelo podobna uršulinski cerkvi v Ljubljani, samo da ima bolj preprosto pročelje, da nima kupole in da je 6 metrov krajša; dolga je 38 metrov in ima zato na vsaki strani pod korom le en slavlolik, ko ima uršulinska cerkev v Ljubljani dva. Ta slavlolik ima obliko Konstantinovega slavoloka, le da stranska prodora nimata polkrožnega loka, ampak ravno prečnico.

Samostan je zidal, kakor poroča pisatelj Paglovec, domačin, znameniti stavbar Gregor Maček. Najbrže je za samostan in za cerkev napravil tudi načrt. Načrt za cerkev je posnel po načrtu uršul. cerkve v Ljubljani, ki ga je napravil stavbar Fusconi l. 1718. Gregor Maček je umrl 1. aprila 1745. Kdo je potem cerkev dovršil, ni znano; gotovo pa je, da spada velesovska cerkev po notranjih stavbnih oblikah in po opreми med najlepše slovenske cerkve.

Ko so zidale dominikanke ali bele nune samostan, so porabile stavivo razvaline gradiča Kamen. Novi samostan je bil dokaj obširen in je zaslanjal cerkev od treh strani, tako da je bilo samo pročelje prosto.

Usodni ukaz cesarja Jožefa II.

Nune se pa novega samostana niso dolgo veselile. Že 20. junija 1782 je izdal cesar Jožef II. razglas, ki je z njim dal zapreti več samostanov. Za velesovski samostan se je pa še pogajala vlada, ker je nameravala ondi nastaniti vse nune iz odpravljenih kranjskih samostanov. Ker se ji pa ni nobeno poslopje zdelo pripravno za ta namen, je cesar Jožef II. z odlokom 3. julija 1782 napovedal konec naselbini velesovskega samostana, tako da so smele nune še nadalje v samostanu živeti, novink pa niso smele več sprejemati. Zadnja prednica je bila Agneza Plavec, ki je preži-

vela v samostanu 54 let. Bila je iz Železnikov. Doživela je 78 let. Pokopali so jo 21. februarja 1797. Zadnja nuna Avgušтина Bartolani je umrla l. 1834.

Ko je bila nova cerkev dozidana, so pokopavali nune v kripti, t. j. v podzemeljskih hodnikih, kjer njih trupla čakajo vstajenja.

V dobi francoske vojne l. 1799 in 1800 je bila v samostanu bolnišnica. Umrlo je tu kakih 40 francoskih vojakov. Preostale redovnice so se tedaj preselile v škofijsko graščino na Goričanah in v uršulinski samostan v Škofji Loki. Ljudje pripovedujejo, da so Francozi svojim konjem stlali s starimi listinami. Nune so namreč imele za Stično največjo knjižnico in so mnogo knjig prepisovale.

Pozneje do l. 1826 je bila v samostanu okrajna gosposka, potem zopet ces. oskrbnišтво.

Da ni bilo treba vsega poslopja vzdrževati, je oskrbnik Višnar dal levi in zadnji del poslopja podreti, ostalo je le še desno krilo, ki je urejeno za župnišče, zadaj so pa šolski prostori.

Velesovska cerkev.

Prejšnja cerkev je bila majhna in je segala od zahoda proti vzhodu, sedanja pa je obrnjena od juga proti severu. Nad glavnimi vrati je napis: qVnIs Detrlta saeCVLIIs De noVo gLorlosae Delparae obLata, t. j. po petih stoletjih oslabiljena je bila na novo poklonjena slavni Bogorodici. Velike črke so »kronogram« (opis časa), ki daje letnico 1771.

Do cerkve vodi 14 kamenitih stopnic, Vhodi so trije. Nad pročeljem cerkve se dviga zvonik. Cerkev ima sedem oltarjev iz lesa, ki so prav za prav samo lepo izrezljani okviri, ki ob njih stoje lepi kipi.

Ker je cerkev zidana za nunski samostan, ima velik kor, ki ga mostovži ob vrhu stranskih oltarjev vežejo z oratoriji ob velikem oltarju. Ti deli so pa na evangelijski strani že podrti.

Veliki oltar je 11 m visok. Na njem je tudi prestol, kjer se nahaja starodavni kip Matere božje. Ta kip je bržkone iz dobe, ko je bil samostan ustanovljen, in je nekako 700 let star. Prestol okrožajo ljubki angelci. Vrh oltarja oživljajo veliki, toda lahkotni angeli. Spodaj v podstavkih oltarnih stebrov občudujemo umetno izrezljane reliefe, ki predočujejo štiri skrivnosti iz življenja Device Marije: 1. Spočetje, 2. rojstvo, 3. obiskovanje, 4. vnebovzetje. Izrezljal jih je doslej neznan umetnik I. M. Z. l. 1776 po štirih Metzingerjevih slikah, ki se nahajajo na koru.

Vsa notranjost cerkve: stavba, slike in kipi izražajo krasno soglasje, kakršno se redko kje vidi.

V času do l. 1908 je cerkev seveda zelo trpela. To leto jo je pa dal takratni župnik, duhovni svetnik Josip Brešar vso popraviti, Kremser-Schmidtove slike pa na Dunaju obnoviti (1909—1914).

O starem, v romanskem slogu izdelanem kipu Matere božje z Jezuškom v naročju, so nastale razne legende. Pripoveduje se, da je šel velesovski duhovnik proti Štepanji vasi na sprehod. Kar začuje neki glas. (Nekateri pravijo, da ga je opazoval njegov psiček). Gre za glasom in začuje besede: Tukaj naj se postavi samostan! Ko se ozre, zagleda na posekanem parobku drevesa kip Matere božje. Vzame ga s seboj, a ga najde drugo jutro zopet na parobku in prav tako tudi tretje jutro. Duhovnik spozna voljo božjo in Matere božje; sporoči ves dogodek oglejskemu patriarhu in drugim ljudem. Tako so začeli v tej samotni in tihi dolinici postavljati cerkev in samostan. Kjer je duhovnik našel kip, stoji sedaj veliki oltar. Valvasor piše v svoji »Slavi kranjske dežele« (1689), da so vsako mlado nedeljo in na velike praznike nosili kip v slovesni procesiji okoli cerkve. V tej cerkvi je že tedaj imela svoj sedež bratovščina sv. rožnega venca.

Velesovska cerkev je tudi romarska cerkev in mnogo vernikov se v stiskah in nadlogah zateka s prošnjo za pomoč k Materi božji.

Ker so po legendi našli kip na parobku drevesa, je nastala pripovedka, da Marija ondi raste iz hrasta.

Kip je lesen; pozneje so ga pa začeli oblačiti, da se poleg rok vidi le obraz. O starosti kipa priča njegova popolnoma romanska oblika. Gotovo je nastal ob ustanovitvi samostana ali vsaj ne mnogo pozneje.

Po svoji sedemstoletni zgodovini je Velesovo častiljiv kraj slovenske zemlje. Kakor so v prejšnjih stoletjih verniki radi zahajali v to cerkev, naj bi tudi poslej radi molili na tem kraju in se priporočali nebeški Materi v dušnih in telesnih stiskah.

V. Steska.

Moj rožni venec

*Ne trgam bujnih vrtnic,
za mene ne cveto;
ne vidim rož, ki v vence,
dekleta jih pletó.*

*Le duša moja gleda
skrivnostne rože čar,
in rožni venec pletem
Devici rajski v dar.*

Franjo Neubauer.

1238 oglejski patriarh Bertold (1218—1251), ki je za naše kraje najznamenitejši patriarh. Vsa Slovenija do Drave je spadala v njegovo škofijo. Vso pokrajino je večkrat prepotoval. Rodil se je l. 1182. kot sin andebs-meranskega vojvoda Bertolda IV. Rodbina je bila bavarska. Njegovi sestri sta bili sv. Hedviga, šlezjska kneginja, in Jedrt, soproga ogrskega kralja Andreja II. Njena hči Elizabeta je znana ogrska svetnica. Bertold je po vplivu svoje sestre bil imenovan za nadškofa v Kaloči na Ogrskem in l. 1209 za hrvatskega bana. Ko je pa odšel kralj Andrej v tujino, je postal celo upravitelj ogrskega kraljestva. Tu je nastala zarota; kraljico so umorili, Bertold pa je s svojimi brati ubežal čez mejo l. 1214. Štiri leta nato je postal oglejski patriarh in s tem tudi naš škof. Ker pa so bili patriarhi večinoma Italijani, je hotel za slovenski del svojega patriarhata ustanoviti posebno škofijo v Gornjem gradu, kar pa mu ni uspelo. Po raznih popravkih se je večkrat mudil v Gornjem gradu, v Rečici, v Slovenjem Gradcu in Kamniku. L. 1245. se je udeležil cerkvenega zbora v Lyonu. Prenesel je iz zdravstvenih ozirov patriarhijski prestol iz Ogleja v Videm (Udine). V Slovenjem Gradcu je 30. aprila 1251 posvetil cerkev na čast svoji za svetnico proglašeni nečakinji sv. Elizabeti. Kmalu nato je umrl 23. maja 1251 v Ogleju. Pokopan je v stolni cerkvi ob vходу, kakor je sam določil.

Velesovski samostan so podpirali razni veljaki, da je postal imovit. Patriarh mu je podelil tudi nižjo sodno oblast.

Prihod redovnic.

Prve redovnice ali nune so prišle v Velesovo iz samostana Cigelhofen na Dunaju. Samostan je kmalu zaslovel in najimenitejši plemiči so pošiljali vanj svoje hčerke v vzgojo.

Hude poskušnje.

Samostan je v teku stoletij doživel vesele in žalostne dni. Najstrašnejši dnevi so bili l. 1471, ko so pridrli Turki, razrušili samostan in odvedli mnogo nun v sužnost. Leta 1472. so pa razdrli grad Kamen nad samostanom. V obrambo proti Turkom so zato pozneje napravili pri cerkvi tabor.

Ob kmetskih uporih nune niso trpele, vsaj v listinah ni o tem nobenega sledu. Gotovo so s kmeti usmiljeno ravnale. Tudi v luteranski dobi se je samostan dobro držal. L. 1593 je obiskal samostan kot vizitator škof Fr. Barbaro, ki je klavzuro (prepovedan izhod iz samostana) nekoliko omejil; vendar so smele na sprehod do svojega gradiča Kamna nad samostanom in do svoje pristave pri Trati. L. 1742

je papež Benedikt XIV. klavzuro poostiril; na prošnjo pa jo je omilil v smislu določil škofa Bárbara.

Zidava novega poslopja in cerkve.

Prvi samostan je bil večinoma lesen. Šele l. 1732 so začele zidati novega. Mislile so tudi na novo cerkev, toda stroškov še niso zmogle. Šele 40 let pozneje (l. 1771.) so cerkev dovršile in opremile z lepimi oltarji in krasnimi slikami. Malo prej je naslikal Valentin Metzinger štiri oltarne slike, ki so sedaj na koru in ima ena letnico 1747. Za novo cerkev pa je napravil sedem oltarnih slik slikar Kremser-Schmidt. V velikem oltarju je slika Marijinega oznanjenja, ki je 4.70 m visoka in 2.30 m široka. V stranskih oltarjih so pa slike: Smrt sv. Jožefa, sv. Štefan mučenec, sv. Katarina, sv. Janez Krstnik, sv. Vincencij Fererski in sv. Dominik.

Cerkve, ki je bila dovršena l. 1771, je zelo podobna uršulinski cerkvi v Ljubljani, samo da ima bolj preprosto pročelje, da nima kupole in da je 6 metrov krajša; dolga je 38 metrov in ima zato na vsaki strani pod korom le en slavolok, ko ima uršulinska cerkev v Ljubljani dva. Ta slavolok ima obliko Konstantinovega slavoloka, le da stranska prodora nimata polkrožnega loka, ampak ravno prečnico.

Samostan je zidal, kakor poroča pisatelj Paglovec, domačin, znameniti stavbar Gregor Maček. Najbrže je za samostan in za cerkev napravil tudi načrt. Načrt za cerkev je posnel po načrtu uršul. cerkve v Ljubljani, ki ga je napravil stavbar Fusconi l. 1718. Gregor Maček je umrl 1. aprila 1745. Kdo je potem cerkev dovršil, ni znano; gotovo pa je, da spada velesovska cerkev po notranjih stavbnih oblikah in po opreми med najlepše slovenske cerkve.

Ko so zidale dominikanke ali bele nune samostan, so porabile stavbo razvaline gradiča Kamen. Novi samostan je bil dokaj obširen in je zaslanjal cerkev od treh strani, tako da je bilo samo pročelje prosto.

Usodni ukaz cesarja Jožefa II.

Nune se pa novega samostana niso dolgo veselile. Že 20. junija 1782 je izdal cesar Jožef II. razglas, ki je z njim dal zapreti več samostanov. Za velesovski samostan se je pa še pogajala vlada, ker je nameravala ondi nastaniti vse nune iz odpravljenih kranjskih samostanov. Ker se ji pa ni nobeno poslopje zdelo pripravno za ta namen, je cesar Jožef II. z odlokom 3. julija 1782 napovedal konec nasebini velesovskega samostana, tako da so smele nune še nadalje v samostanu živeti, novink pa niso smele več sprejemati. Zadnja prednica je bila Agneza Plavec, ki je preži-

vela v samostanu 54 let. Bila je iz Železnikov. Doživela je 78 let. Pokopali so jo 21. februarja 1797. Zadnja nuna Avgušтина Bartolani je umrla l. 1834.

Ko je bila nova cerkev dozidana, so pokopavali nune v kripti, t. j. v podzemeljskih hodnikih, kjer njih trupla čakajo vstajenja.

V dobi francoske vojne l. 1799 in 1800 je bila v samostanu bolnišnica. Umrlo je tu kakih 40 francoskih vojakov. Preostale redovnice so se tedaj preselile v škofijsko graščino na Goričanah in v uršulinski samostan v Škofji Loki. Ljudje pripovedujejo, da so Francozi svojim konjem stlali s starimi listinami. Nune so namreč imele za Stično največjo knjižnico in so mnogo knjig prepisovale.

Pozneje do l. 1826 je bila v samostanu okrajna gosposka, potem zopet ces. oskrbništo.

Da ni bilo treba vsega poslopja vzdrževati, je oskrbnik Višnar dal levi in zadnji del poslopja podreti, ostalo je le še desno krilo, ki je urejeno za župnišče, zadaj so pa šolski prostori.

Velesovska cerkev.

Prejšnja cerkev je bila majhna in je segala od zahoda proti vzhodu, sedanja pa je obrnjena od juga proti severu. Nad glavnimi vrati je napis: qVInIs Detrlta saeCVLIIs De noVo gLorlosae Delparae oblata, t. j. po petih stoletjih oslabiljena je bila na novo poklonjena slavni Bogorodici. Velike črke so »kronogram« (opis časa), ki daje letnico 1771.

Do cerkve vodi 14 kamenitih stopnic. Vhodi so trije. Nad pročeljem cerkve se dviga zvonik. Cerkev ima sedem oltarjev iz lesa, ki so prav za prav samo lepo izrezljani okviri, ki ob njih stoje lepi kipi.

Ker je cerkev zidana za nunski samostan, ima velik kor, ki ga mostovži ob vrhu stranskih oltarjev vežejo z oratoriji ob velikem oltarju. Ti deli so pa na evangelijski strani že podrti.

Veliki oltar je 11 m visok. Na njem je tudi prestol, kjer se nahaja starodavni kip Matere božje. Ta kip je bržkone iz dobe, ko je bil samostan ustanovljen, in je nekako 700 let star. Prestol okrožajo ljubki angelci. Vrh oltarja oživljajo veliki, toda lahkotni angeli. Spodaj v podstavkih oltarnih stebrov občudujemo umetno izrezljane reliefe, ki predočujejo štiri skrivnosti iz življenja Device Marije: 1. Spočetje, 2. rojstvo, 3. obiskovanje, 4. vnebovzetje. Izrezljal jih je doslej neznan umetnik I. M. Z. l. 1776 po štirih Metzingerjevih slikah, ki se nahajajo na koru.

Vsa notranjost cerkve: stavba, slike in kipi izražajo krasno soglasje, kakršno se redko kje vidi.

V času do l. 1908 je cerkev seveda zelo trpela. To leto jo je pa dal takratni župnik, duhovni svetnik Josip Brešar vso popraviti, Kremser-Schmidtove slike pa na Dunaju obnoviti (1909—1914).

O starem, v romanskem slogu izdelanem kipu Matere božje z Jezuškom v naročju, so nastale razne legende. Pripoveduje se, da je šel velesovski duhovnik proti Štepanji vasi na sprehod. Kar začuje neki glas. (Nekateri pravijo, da ga je opazoval njegov psiček). Gre za glasom in začuje besede: Tukaj naj se postavi samostan! Ko se ozre, zagleda na posekanem parobku drevesa kip Matere božje. Vzame ga s seboj, a ga najde drugo jutro zopet na parobku in prav tako tudi tretje jutro. Duhovnik spozna voljo božjo in Matere božje; sporoči ves dogodek oglejskemu patriarhu in drugim ljudem. Tako so začeli v tej samotni in tihi dolinici postavljati cerkev in samostan. Kjer je duhovnik našel kip, stoji sedaj veliki oltar. Valvasor piše v svoji »Slavi kranjske dežele« (1689), da so vsako mlado nedeljo in na velike praznike nosili kip v slovesni procesiji okoli cerkve. V tej cerkvi je že tedaj imela svoj sedež bratovščina sv. rožnega venca.

Velesovska cerkev je tudi romarska cerkev in mnogo vernikov se v stiskah in nadlogah zateka s prošnjo za pomoč k Materi božji.

Ker so po legendi našli kip na parobku drevesa, je nastala pripovedka, da Marija ondi raste iz hrasta.

Kip je lesen; pozneje so ga pa začeli oblačiti, da se poleg rok vidi le obraz. O starosti kipa priča njegova popolnoma romanska oblika. Gotovo je nastal ob ustanovitvi samostana ali vsaj ne mnogo pozneje.

Po svoji sedemstoletni zgodovini je Velesovo častitljiv kraj slovenske zemlje. Kakor so v prejšnjih stoletjih verniki radi zahajali v to cerkev, naj bi tudi poslej radi molili na tem kraju in se priporočali nebeški Materi v dušnih in telesnih stiskah.

V. Steska.

Moj rožni venec

*Ne trgam bujnih vrtnic,
za mene ne cveto;
ne vidim rož, ki v vence,
dekleta jih pletó.*

*Le duša moja gleda
skrivnostne rože čar,
in rožni venec pletem
Devici rajski v dar.*

Franjo Neubauer.

Dvakrat sveto leto

Ogrski katoličani praznujejo letos 900 letnico, odkar je umrl prvi ogrski kralj Štefan Sveti (907—1038), ki je svoje ljudstvo pridružil krščanskemu kulturnemu občestvu.

Od 22.—29. maja so pa imeli v prestolnem mestu slavlje 34. mednarodnega Evharističnega kongresa, dogodek, ki je zanimal krščanstvo vsega sveta, predvsem 400 milijonov katoličanov. Zastopanih pa je bilo 35 narodnosti; do 70 posebnih vlakov je bilo potrebnih samo za dovoz inozemcev. Pri teh in enakih kongresih navajajo poročevalci število udeležencev ter hočejo s tem poudariti veličino in uspeh, ki je bil dosežen. Če beremo, da je bilo pri Evharističnem kongresu navzočih čez pol milijona oseb, 15 kardinalov, med njimi papežev legat Pacelli, 230 škofov in nadškofov in dolga vrsta prelatov, si lahko mislimo, da je bila ta verska manifestacija izredno veličastna. Poudariti pa moramo predvsem, da se ob nobenem takem kongresu za duhovno pripravo ni toliko storilo, kot na Ogrskem. Ali nismo slišali o stotinah evharističnih tridnevnic in duhovnih vajah, ki so zajele vse sloje in vse starosti in jim preskrbele duhovno obnovo v sv. zakramentih! Ta uspeh prekaša po vrednosti vse drugo. Roka v roki z notranjo pripravo je šla pa tudi skrb za

zunanji sijaj.

Da so katoličani v ogrski prestolnici poskrbeli tudi za zunanjo veličino, za dostojno proslavo Evharističnega Kralja, o tem so pričale že obširne, dolgotrajne in z ogromnimi stroški združene predpriprave. Na trgu junaka je postavljen 30 m visok oltar, ki se vzpenja nad več metrov dvignjenim podstavkom. Oltarni baldahin je posnetek onega, ki je v cerkvi svetega Petra v Rimu. Na tem prostoru se je moglo obenem zbrati do 280.000 ljudi.

Tudi na trgu pred državnozborsko palačo stoji ličen oltar. Tam so izpostavili v počeščenje dragocene svetinje: desno roko sv. Štefana, ki je spravljena v zlati in kristalni skrinjici.

Da so mogli verniki poslušati velike govore, zlasti nagovor svetega očeta, je bilo pripravljenih 350 ojačevalcev po vsem mestu.

Sprejem gostov.

Sprejem kardinala Pacellija, ki je nadomestoval svetega očeta Pija XI., je bil

kraljevski. Kdor ve, kako znajo nastopati katoličani ogrskega, marijanskega kraljestva, se lahko zamisli v zunanji sijaj, ki je bil pripravljen zastopniku vrhovnega namestnika Kristusovega. Prvič so pozdravili papeževega odposlanca Pacellija že v mestu Velika Kaniža, nato v stolnem Belgradu in končno v Budimpešti. Glavni pozdravni nagovori so pa bili v cerkvi kronanja, na dvoru. Na pozdrav kardinala Serèdija je začel kardinal-legat svoj govor z besedami:

»V znamenju in v varstvu Zaščitnice ogrske države, in v znamenju Njega, ki je središče in Kralj vseh src, sem imel čast stopiti v glavno mesto ogrskega naroda in v območje strigonske nadškofije, da z vami vréd izpovem vero v onega Kralja, ki se bomo pred njegovim prestolom ta teden zbrali in se mu svečano poklonili.«

Legat je nato razvijal tehtne misli o potrebi evharističnega življenja, ki je

šola svetosti.

»Pridi k nam tvoje kraljestvo«... To ni samo prošnja in molitev našega vsakdanjega Očenaša, ampak tudi program našega življenja, zasebnega in javnega, program učencev, ki so bili z Jezusom pri zadnji večerji in uživali presveto Evharistijo, pa tudi program nas vseh, ki se zbiramo okoli mize Gospodove v duhu resnice in ljubezni. Tam, kjer tega duhana, zavlada objestnost in brezobzirnost v svetih rečeh, zavlada npravstvena pokvarjenost, umira pobožnost, zamira vest... Kjerkoli vse to opazujete, boste lahko spoznali, da ima ta oslabeledost vere, ta propad npravstvenosti svoj izvor v tem, ker so ti ljudje pretrgali duhovno vez s Kristusom v presveti Evharistiji... Samo sv. Evharistija je šola svetosti in vir življenja, iz katerega teče živa voda, ki očišča in obnavlja krščansko družbo... Vsi, ki ste tukaj zbrani, se vrnite na svoje domove kot resnični misijonarji evharističnega življenja, da bo luč vašega zgleda omehčala in pripravila na pravo pot vse one, kateri so jo zgrešili.«

Vzgoja mladine v zvestobi do Kristusa.

Govoreč o strašnih nasledkih komunistične prevratnosti je kardinal-legat naglašal, kako potrebno je, da vzgajamo

mladino v zvestobi do Evharističnega Kristusa.

»Spričo groznega prevrata, ki ga zastopniki brezbožnega komunizma skušajo razširiti po vsem svetu, so upravičeni in dolžni vsi ogroženi narodi, da se takemu gibanju iz lastnih sil uprejo in da rušilcem krščanske družbe ne dopuste, da bi jim pionirji komunizma prinašali požigalske bakle revolucije in razrednega boja. Na drugi strani bi pa nobena zmota ne bila tako strašna, kakor če bi kdo spričo take nevarnosti preziral duhovne sile, ki jih daje človeštvu in družbi vera v Boga in Kristusa. Nič ni bolj obžalovanja vrednega in pogubnega, kakor če kdo v takem času, ko revolucionarno brezboštvo steza svoje tipalnice po Evropi in po vsem ostalem svetu, slabi odporne sile krščanske družbe in prikrajšuje Cerkev ter ji odreka vzvišeno nalogo, da vzgaja mladino v duhu junaške zvestobe do Kristusa.«

Končal je svojo toplo zahvalo takole:

»Vera v Boga in Mater božjo nas je v krščanski ljubezni združila, da bomo postavili duhovne trdnjave zoper napade na krščanstvo...«

Mladina pri Jezusu.

V sporedu kongresnih svečanosti je bila ganljiva zlasti skupna obhajilna pobožnost šolske mladine, ki se je zbrala na trgu junaka iz vseh delov ogrske države. Poročila pravijo, da je bilo teh ljubljencev Jezusovih do 150.000. Vse skupine so se z vzornim vedenjem udeležile svete maše, ki jo je daroval pariški kardinal Verdier. Nato je 300 duhovnikov delilo vsem tem mladim gostom sv. obhajilo ob strežbi 600 ministrantov. Svete hostije so prinesli redovniki premonstranci v petih svetlobelih shrambah, kakor »skrinje zaveze«. V dobri uri so prišli vsi obhajanci na vrsto. Z mladino je bilo obhajanih tudi 70.000 drugih vernikov, ki so morali pred sklepom kongresa oditi.

Blagoslov z Donave dne 26. maja.

Na večer je bilo vse mesto čudovito lepo razsvetljeno, ker se je vrstila nočna procesija s sv. Reš. Telesom od stolnice proti Donavi. Najsvetejše je nosil kardinal Pacelli, obdan od množice škofov, prelatov in stotisočev vernikov. Na obeh obalah Donave je čakalo do pol milijona ljudi, da vidijo prekrasni nočni prizor in da počaste svojega Evharističnega Kralja. Ob obrežju so bile pripravljene ladje, ki so bile simbolično okrašene in razsvetljene. Na ladjo,

ki je sprejela Najsvetejše na svoj krov, so padali snopi žarometov. Sredi Donave se je ustavila. Tu so štiri ogromne rakete siknile proti nebu, kjer so se visoko v zraku razpočile in sipale mavrične luči in zvezde na vse strani. Oglasili so se topovi, zadoneli zvonovi. Zdaj je kardinal Pacelli dvignil dragoceno monštranco in blagoslovil klečeče množice ob donavskih bregovih. To je bil eden najlepših in najganljivejših prizorov Evharističnega kongresa.

Pri polnočnici.

Ugotovili smo že, da so kongresne dni v Budimpešti slavili skrivnost Gospodove ljubezni, presveto Rešnje Telo z velikan-skim zunanjim sijajem, a še z večjo notranjo resnobo, zbranostjo in iskreno pobožnostjo. To je izpričalo mladinsko evharistično češčenje, to so dokazali gospodje, možje, fantje in mladeniči, ki so se po očarujoči proslavi božjega Zveličarja na valovih Donave zbrali okrog kardinala toledskega in primasa Španije Goma, ko je opravil slovesno polnočno daritev. Na stadionih je imelo prostor onih več ko sto tisoč častilcev Jezusovih, ki so se združili z njim pri sv. obhajilu. Pobožnost so vodili očetje iz družbe Jezusove.

Sveti oče je govoril udeležencem kongresa in vsemu svetu.

V nedeljo, 29. maja, je bila velika slovesnost na kongresnem trgu s pontifikalno daritvijo svete maše, ki jo je opravil kardinal Pacelli. Vsa ogromna množica je nestrpno čakala, kdaj se bo oglasila beseda vrhovnega poglavarja sv. Cerkve. Natanko ob četrt na 11 je vse utihnilo, ko je bilo dano znamenje, da hoče pozdraviti kongres tudi papež Pij XI.

Pozdrav svetega očeta.

Častiti bratje! Ljubljeni sinovi!

Ko nam je dano, da moremo po čudoviti iznajdbi radiofonije z očetovsko ljubeznijo, ki premostuje vse razdalje, k vam govoriti, čutimo, kakor da se vračamo v ogrsko prestolnico. Pred mnogimi leti smo obiskali Budimpešto in ganjeni občudovali ne le spominke preteklosti, marveč tudi staro, dejavno vero prebivalstva.

Pa tudi še zdaj smo prežeti ganotja, ko se tega spominjamo: spomini na vas in na vašo slavo se po tolikih letih oživljajo in silijo k globokemu občudovanju. Spomenik apostolskega kralja Štefana Svetega gledamo v duhu še zdaj; vidimo ga, kako blagoslavlja svoj narod, ga varuje, vlada in

podpira z božjo pomočjo. Mislimo onega svetega Štefana, ki je svoje potomce in svojo deželo priporočil varstvu na veke živečemu svetemu Petru, in hotel kraljevsko oblast prejeti le iz njegovih rok.

V spomину nam je mladi sveti Emerik, sin njegov, ki se je v cvetu mladosti, v nežni mladosti in pobožnem življenju preselil v večno deželo. Tega svetega mladeniča postavljamo zopet — kakor smo storili že ob 900 letnici njegove smrti — za zgled katoliški mladini.

Prav tako vstajajo v našem spominu oni številni možje in žene vašega rodu, ki so — da omenjamo samo sveto Elizabeto in svetega kralja Ladislava — ovenčani z evangelijskimi krepostmi, po svojem častljivem življenju in preslavnem zgledu poveljali ogrsko deželo in pomagali, da je postala nepremagljiva trdnjava krščanskega imena nasproti protivnikom evropske kulture.

Najprej se obračam do vas, moji ljubi ogrski otroci. Z nebeškim darom, ki hrani dušno življenje, vam izročamo oni božji mir, ki ga svet ne more dati.

Vas pa, ki ste kot zastopniki vseh narodov pohiteli na Evharistični kongres v Budimpešto, blagoslovljamo z očetovsko ljubeznijo. Božjega Zveličarja, ki je v podobi Najsvetejšega skrit, viden pa očem naše vere, Njega, ki je deležen v teh dneh zmagoslavnega veličja, prosimo vzajemno z vami, naj nam tolažbo, katero imamo, in upanje na boljše čase, katere z vsem srcem želimo, z božjo močjo ohrani, večja in krepí. Vse pa, kar bēga naše duše in vznemirja srca, naj prežene dar Njegove milosti.

Prav posebno blagoslovljamo ljubljeno ljudstvo in duhovnike ogrske dežele in one, ki to apostolsko kraljevino vodijo; prav tako vse, ki vidijo v apostolskem legatu našo osebnost, pa so ga tako svečano sprejeli in toliko storili za uspeh kongresa.

Daj Bog, da bi Evharistični kongres vzbudil v vseh ono ljubezen, ki se po pravici imenuje temeljna zapoved Evangelija. Naj bi rodila bogate, osrečujoče večne sadove!

Ljubi Bog naj poživi pristno vero, naj poveča hrepenenje po večnih zakladih, naj ono luč božje ljubezni, ki je mati krščanskih kreposti, v vas tako okrepi, da se bodo tudi oni, ki so nam v največjo žalost Gospoda zapustili, vsled lepega zgleda dobrih vrnilí v Njegov objem. Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta, Sina in Svetega Duha naj pride nad vas in naj na vas vedno ostane. Amen.

Naši slovenski zastopniki na kongresu.

Slovenska skupina je imela okrog 400 članov. V svoji sredi so imeli naši romarji nadškofa belgrajskega dr. J. Ujčića in lavantinskega škofa dr. I. Tomažiča. Hrvatski udeleženci, ki jih je bilo do 2000, so imeli svoje zasebne pobožnosti v kapucinski cerkvi.

Dne 28. maja je sprejel vse jugoslovanske škofo, ki so prišli na kongres, kardinal E. Pacelli. Pozdravni nagovor je imel zagrebški nadškof dr. Al. Štepinac. Avdiencia je trajala celo uro.

Najmočnejša inozemska skupina.

Resnica, da more samo sožitje med Cerkvijo in državo narodu koristiti, je vzorno razumela češkoslovaška republika, ki je kljub vihnim utrinkom na državnem obzorju pospešila, da se je moglo kongresa udeležiti 12.000 češkoslovaških vernikov. Znamenita je izjava, ki jo je podal častnikarjem praški kardinal Karel Kašpar:

»Na mednarodni Evharistični kongres sem se z veseljem podal, saj hočem skupno z 12.000 romarji iz vse naše republike počastiti Jezusa v presv. Rešnjem Telesu. Vse naše molitve poklanjamo za mir sveta, a predvsem za mir naše republike. S svojo udeležbo hočem pred očmi vsega sveta pokazati, da je v naši republiki mir. Gotovo ni brez pomena, da iz češkoslovaške republike prihaja v Budimpešto kardinal. Prosim Gospoda Boga, da bi Evharistični kongres prinesel dar, po katerem tako hrepenimo: mir po vsem svetu, a predvsem v Evropi. Verujem, da bodo vsi katoličani, ki se kongresa niso mogli osebno udeležiti, pri vseh slavnostih duhovno udeleženi in z nami združeni v globoki prošnji za mir.«

Krona kongresa.

Pri vsakem Evharističnem kongresu se strnejo tuji in domači častilci sv. Rešnjega Telesa k sklepni teoforistični procesiji, ki se razvije v višek zunanje proslave in poklonstva Evharističnemu Kralju. Prebivalci marijanskega kraljestva so storili, kar so mogli, da so tudi pri tem končnem delu obširnega programa izpričali svojo globoko versko zavest in javno ter svečano manifestirali svojo ljubezen do Jezusa. Veličina, slikovitost, sijaj, ki so ga nameravali ogrski katoličani razviti tudi pri tej priliki, je nekoliko pokazila nenadna nevihta in deževna vihra.

Pred sklepom.

Vsemu svetu veljajo besede, ki jih je papežev legat prihranil za sklepno zboro-

vanje. Da bo imel kongres trajne uspehe, naj vsak udeleženec v svojem okolišu, v vsakdanjem življenju in v dejanju pokaže, kar je občutil v globini svoje duše med kongresom. V duhu se je papežev namestnik ozrl na današnje duhovne in zunanje stiske, ki tarejo narode, in na številna nasprotja, ki kalé mir med ljudstvi. Na dnu teh stisk leži duhovna lakota, duhovna slabokrvnost, ki povzroča нравstveno zastrup-

ljevanje. Za to bolezen zdravniške knjige nimajo zdravil. Cloveštvo se mora vrniti k živim študentem vere in milosti božje, iz katerih so pila stoletja. Če novodobni vodilni besedniki mislijo, da bodo srečo posameznikov in blagoslov občestva dosegli brez Kristus ali celo proti Kristusu, so v bridki prevari. Zoper to usodno zmoto se moramo boriti z delom za obnovo v Kristusu, ki je med nami v sv. Reš. Telesu.

Kaj menite

7. »Dajte Bogu, kar je božjega!«

Nedelji je odzvonilo. Farni zvonovi so odpele veličastno praznično pesem, kateri smo včasih rekli delopust. Hišni gospodar je pogledal po svojih ljudeh. In kar po vrsti so puščali svoja poljska, travniška in njivska dela in se vračali na svoje domove: možaki pripravljat, kar bo treba prihodnji dan dati živini, ženske pa pomivat po hiši in posnažit okrog doma. Nad vsem poljem je zavladal sam božji mir, ki se vanj razliva božajoča pesem škrančkova, in počasi, z veličastnimi koraki se je bližala sveta nedelja tudi v domove ter zajela in zazibala v svojo praznično tihoto vse, prav vse... Vse je moralo biti deležno nedeljskega miru in blagoslova.

Tako je bilo... Včeraj, mislite? Ne, ne. To je bilo v tistih davnih časih in dneh, ki nanje

gledamo današnje dni, kakor na dogodke v pravljici.

Postankov oče je sedel pred hišo. Počasi, kakor da se mu nikamor ne mudi, je tlačil zanj neobhodno potrebno pipico. Če bi je ne imel, je mislil, vsaj tako se je njemu dozdevalo, da bi moral na mestu umreti.

»Kaj bo dobrega, oče,« ga je zmotil pri tem opravku znan glas.

»Nič ne bo. Premišlujem. Stare čase pre-mišlujem.«

»In kakšen je sklep vašega premišljevanja?«

»Nič se ne morem pohvaliti.«

»Kaj pa vam ni všeč.«

»Vidite, v mojih mladih letih je bilo tako: le: Ko je pri fari odzvonil naš Tine delopust, — saj to veste, da je bil moj brat dolgo let

Slike k spisu o blaženi Hemi

Pilštanj. (Na levem griču je stal rodni grad bl. Heme)

Posnetek stare slike Pilštanja (Peilenstein)

cerkovnik pri naši cerkvi, — takrat smo kar na komando vsi zapustili svoje delo in se šli pripravljat za nedeljo. Danes pa Krivčkov Jaka zvoní in zvoní, pa kdo se zmeni za njegovo zvonjenje! Lahko bi se pretrgal, lahko bi zvonil tri dolge ure, pa kdo ga sliši! Kvečemu to bo še kdo rekel, da zvoniti ne zna, da se mu zvonovi ne ujemajo; in to bo vse. Drugače pa ostajajo ljudje do trde teme na polju; potem se šele spomnijo, da bo jutri nedelja . . .«

»Torej vendar še dosti zgodaj.«

»Prepozno, vam pravim, prepozno! Kje naj potem vse pripravijo, kar je za nedeljo treba. Ali naj si ukradejo noč in potem v nedeljo v cerkvi lepo prespe mašo in pridigo; ali pa naj gredo k počitku in potem nedeljo spremenijo v delavnik. Prav se mi ne zdi ne prvo, ne drugo.«

»Pozna se vam, oče, da ste še mož stare korenine. Pa zdrave korenine.«

Dobro je dela možu ta pohvala. Parkrat je zato prav krepko potegnil iz svoje priljubljene pipice, da so se okrog njiju kar oblaki dvigali.

»Vidite, tudi svoje ljudi vedno tako učim, pa me ne poslušajo. Pravijo, da ne razumem potreb današnjih dni.«

»Stara zabavljica, oče, stara. Pa nič ne pove. Kdor si ne upa drugače pomagati, ta se skrije za to dokaj obrabljeno besedo.«

»In to mi hite dopovedovat, da je največji blagoslov umno in moderno gospodarstvo. Več kakor božji blagoslov!«

»Saj tega še ni nihče trdil, da bi tako gospodarstvo res ne bilo sreča in blagoslov za sedanje čase. Kdo pa je pokazal človeku pot do umnega in modernega gospodarstva? Ali ne tisti, ki je človeka ustvaril za umno bitje?«

»Torej tudi vi menite, da je umno gospodarstvo božji blagoslov?«

»Prav me razumite, kar sem rekel: Del božjega blagoslova je.«

»Kaj se to pravi?«

»Da prinaša življenje po veri drugi še boljši in še močnejši del blagoslova.«

»To tudi jaz vedno pravim našim ljudem.«

»No, vidite, saj jih kar prav učite. Povejte jim, da je to boljši del blagoslova. Na to naš rod pozablja. Sebe dviguje na tron, Boga pa hoče odrivati in zapostavljati.«

»Pa je res tako.«

»Zato pa ne pozabimo klicati svetu: Bogu, kar je božjega!«

*Kip bl. Heme
na kraju njenega rodnega gradu*

*Smrt blažene Heme
(Relief [izbočena podoba] na oltarju
njene groba)*

Poslovala sta se duhovni gospod in Postan-
kov oče in mislila vsak po svoje.

Pred duhovnikom je vstajala beseda, ki jo
je pred nekaj dnevi imel z bogatim Reparjem.
Govorila sta o kmetovi nedelji. Kaj o kmetovi,
— saj je nedelja last vsega človeštva. Na viso-
kem Sinaju jo je Gospodar veselstva določil
vsemu človeštvu za dan počitka in za dan last-
nega posvečenja.

»Slišim o vas, da ne poznate več nedelje,«
je začel duhovni gospod go-
voriti Reparju, »da ste tudi
vi pristopili med tiste, ki za
nedeljo več ne marajo.«

»Kdo vam je pa to po-
vedal?« je začel Repar v
zadregi s svojim opraviče-
vanjem.

»Repar, to me zapom-
nite: kar se ne stori, se ne
izve.«

»Pa bi vendar rad vedel,
kdo je bil toliko prijazen, da
vam je to reč ponesel precej
na nos?«

»Verjemite mi, Repar,
da je to postranska stvar.
Če pa že hočete vedeti, kdo
mi je to povedal, na, pa ve-
dite! Sam sem vas videl.
In zato morate vedeti, da
je moja dolžnost, da vas

prav po bratovsko na to nerodnost opozorim.
Med štirimi očmi.«

»Meni se pa tako dozdeva, da manj greha
naredim, če ob nedeljah malo podelam, kakor
pa če bi hodil po gostilnah in tam popival in
se s pijanci kregal ali morebiti celo pretepal,
kakor tisti stari norec, tisti Poštarjev Jurij,
pa saj vem, da ste že kaj slišali o njem.«

»Torej se vam zdi, da je bolj prav, če ob
nedeljah manj greha naredite?«

»Seveda je to bolj prav.«

»Pa mi še to povejte, od kdaj pa bi bilo
potrebno, da moramo ob nedeljah greh
delati?«

Reparju je za hip zaprlo sapo. Na to vpra-
šanje ni bil pripravljen. Mislil je, da se bo lepo
opral in da bo druge spravil v še večjo sra-
moto, — na! — pa dobi tako vprašanje!

»Repar, dajte nedelji, kar je njenega in ne
izkušajte Gospoda, svojega Boga!«

S to besedo se je duhovni gospod poslovil
od Reparja. Vprašanje pa je, koliko je ta be-
seda zalegla. Kaj, če ni bil tudi Repar teh
misli, da njegov župnik ne razume potreb
našega časa.

J. Langerholz.

Marijin dan na Šmarni gori pri Ljubljani

Dne 10. julija, to je drugo nedeljo v juliju,
bo na Šmarni gori velika proslava Matere
božje z imenom »Marijin dan«. Ob devetih bo
zunaj cerkve govor Prevzvišenega, ki bo nato
opravil sveto daritev v kapeli Žalostne Matere
božje. Po cerkvenih opravilih bo zborovanje
častilcev Matere božje. Tu nastopijo najodlič-
nejše osebnosti našega naroda, da čim bolj

*Velesovo
(Cerkev in desno krilo bivšega samostana, sedaj župnišče,
v ozadju šola)*

1. Simbolična slika kongresa in jubileja sv. Štefana

razplamtijo v naših srcih iskreno ljubezen do nebeške Matere. V opoldanskem odmoru se bodo vrstile Marijine popevke z narodnimi pesmimi do popoldanske pobožnosti v cerkvi, ki se sklene s petimi litanijami in ljudskim petjem.

Dopoldne bodo maše tudi ob pol 8., nato še druge; zadnja bo ob pol poldne.

Častilce Marijine iskreno vabimo na goro, da tako skupno obhajamo **desetletnico šmarnogorskih zvonov**. V cerkvi se bodo glasile nove pnevmatične orgle, ki so bile postavljene za stoletnico starih Kunadovih orgel. Le stara omara, tako značilna, nas spominja na prejšnje.

Približno celo tisočletje ima Šmarna gora v zgodovini slovenskega naroda, zlasti Gorenjcev, častno nalogo, da vabi k Mariji, in po Mariji k Jezusu.

Že v 12. stoletju so se mogočni smledniški vitezi (šentvalburgški) s ponosom imenovali »Marijinogorski«, (na primer Albert z Marijine gore, ali Wernand iz Smlednika i. dr.). Gotovo je že v

2. Skupina dečkov in deklic pred sv. obhajilom pri molitvi

12. stoletju na Gori stala če ne že cerkev, pa kapela, Mariji posvečena, po kateri je gora dobila ime Marijina gora — Šmarna gora.

Za časa turških bojev v 15. stoletju je bila cerkev šmarnogorska, ki je imela takrat devet

dan pred sv. Ahacijem l. 1471, ob pol poldne. Zato zvoni na Šmarni gori poldne še vedno ob pol dvanajstih.

Tudi janzenistovski duh 18. in 19. stoletja ni mogel zatreti šmarnogorske božje poti, če-

3. Obhajilo bivših bojevnikov (ogrskih)

oltarjev, obdana z visokim taborskim obzidjem s strelnimi linami, od katerih so tri še ohranjene. Sedanji zvonik je narejen iz nekdanjega taborskega stolpa, kakor je tudi tako imenovano »vodiško župnišče na Gori« sezdano namesto nekdanje utrdbe. Kapelica sv. Sobote tik pod sedlom spominja na čudežno rešitev pred turškim napadom na sobotni

prav so se nekateri vplivni ljudje dali zlorabiti v te proticerkvene namene.

Tudi 10. julija bo Šmarna gora pričala:

K Mariji kličem iz srca,
oznanjam svetu vest,
da Materi Mariji
Slovenec sin je zvest.

Peter Janc, župnik.

4. Množice pri glavni slovesnosti na Trgu junaka

5. Razsvetljene ladje na Donavi ob nočni procesiji

Novomašniki ljubljanske škofije

Od leve proti desni: I. vrsta: Böhm Edmund, Janež Ivan, Dolinar Franc, (semeniški vodja, gener. vikar Ign. Nadrah, semeniški spiritual dr. J. Kraljič), Javornik Ivan, Sterle Alojzij, Gnidovec Franc. II. vrsta (stoječi): Kopač Ivan, Sitar Ivan, Mahulja Ante (krška škofija), Gerčar Janez, Avguštin Albin, Švajgar Viktor, Stolcar Kristijan, Oblak Ciril, Novak Henrik

Skrivnostni klobuk

Neapeljska novela. Nemški napisal Hermann Frenken. — Prevedel in priredil Janko Moder. (Dalje.)

»Pah!«

»Zares! Neki duhovnik, ki je, kakor pripovedujejo, naprej vedel srečne številke.«

»In kdo je ta duhovnik?«

»Poglejte semkaj; vsa zgodba je natisnjena v včerajšnjih 'Novicah'. Ves Neapelj govori o tem. Berite; zabavalo vas bo.«

Baron je zgrabil časopis in prav na prvi strani je nad nekim člankom v velikih, debelih črkah bral naslov: »Duhovnik Ciril.«

Težko je popisati strah, ki je prevzel barona, ko je tako nepričakovano prebral ime tistega, o katerem je mislil, da je čisto gotovo spravljen s sveta. Če ga ne bi varovalo stolovo naslonjalo, bi se zgrudil na tla. Vso moč svoje volje je moral uporabiti, da se ni izdal.

Na njegovo srečo je bila Zrimčeva pozornost prav takrat obrnjena k nekaterim novim gostom in tako mu je ušla mrtvaška bledica na baronovem obrazu. Ta je nekaj trenutkov mižal in si s tem pridobil časa, da je postal gospodar svoje razburjenosti in mogel hliniti brezbržnost.

Časopis je poročal o nezaslišano srečnem naključju revnega klobučarja, ki je dobil četr

milijona, in sicer zato, ker je poslušal navodila gospoda Cirila. Nadalje je vedel povedati, da je od tistega trenutka duhovnik brez sledu izginil.

Baron se je hitro poslovil in brez načrta odšel v mesto.

Nehote je nenadno obstal na trgu čisto v bližini hiše, v kateri je stanoval gospod Ciril. Neka preprosta ženska je sedela na pragu in dojila otroka.

»Kaj ne stanuje tukaj duhovnik Ciril?« jo je vprašal. Pri tem je bežno pogledal proti vlažnim, umazanim stopnicam.

»Odpotoval je, visokost,« je odgovorila žena.

»Kam pa?«

»Oh, kdo naj to ve!«

In žena je naredila eno od tistih negotovih kretenj, ki so prirojene neapeljskemu ljudstvu in pomenijo brezbržnost in pogreznjenost v popolnoma slepo vero o življenjski usodi.

Sicer pa je v tem času vladala na tržnem prostoru največja tišina. Četrť je dobila spet svoje vsakdanje lice. Baron je uvidel, da ne

Novomašniki lavantinske škofije

Sede od leve na desno: Vrhovšek Simon, Klančnik Erno, Pikel Adolf, Škorjanc Jožef, Feguš Alojzij, Jakopina Alojzij. Stojе od leve na desno: Čergulj Štefan, Jelen Martin, Štancer Avgustin, Šmirmaul Alojz, Verbnjak Alojz, Györköš Štefan, Dogša Dušan, Mihelič Jožef, Lajnsček Ludvik

bo mogel nič kaj posebnega in natančnega izvedeti in da bi celo sumljiv lahko postal, če bi mu ljudje prisluškovali. Zato se je torej zadovoljil s tem, da je brž pokupil številke vseh časopisov tistega dne in odšel z njimi domov, da bi v svoji sobi v popolnem miru pregledal poročila, ki bi ga zanimala.

V naslednjih dneh se je baron lahko prepiral o tem, da je bil ves njegov strah nepotreben. Listi že niso več pisali o gospodu Cirilu in prav tako niso več omenjali zgodbe o žrebanju, in ime barona Svetokriškega je bilo natisnjeno samo v zvezi z novico, da je zopet izvoljen za predsednika lovskega društva. Stari prijatelji so se mu spet približali, odkar je pošteno poplačal svoje častne dolgov. Vse se je tako zdelo, da je postalo spet vse dobro.

Tedaj je nekega jutra prišla v sobo Magdalena in naznanila, da želi neki duhovnik — ki je bil že dvakrat tu — govoriti z baronom. Baron je čutil, da mora zbrati ves svoj pogum za sprejem tega človeka. Ne, gospod Ciril, ki naj bi vstal od mrtvih, gotovo ni; toda kljub temu je — duhovnik.

Prelat, ki je kmalu za tem vstopil, je vljudno pozdravil in izjavil, medtem ko se je usedel, da prihaja po škofovem naročilu. Ta je namreč slišal, da je baronova graščina naprodaj in se je odločil, da jo bo prav zaradi njene izredno zdrave lege kupil.

»Sploh ne mislim na to, da bi prodal svojo graščino,« je kratko odgovoril baron.

»To je vendar čudno; kajti za gotovo smo izvedeli, da se je neki duhovnik iz našega mesta že pogajal z vami v tozadevni kupčiji.«

»Oh!« je zamahnil baron. Potem je, sledeč nekemu nenadnemu navdihnjenju, planil na dan:

»Gotovo mislite duhovnika gospoda Cirila?«

Medtem ko je baron spregovoril to ime, se mu je zdelo, da je beseda zbudila v njegovi notranjosti desetkraten odmev. Zdelo se mu je, da jo je nekdo drugi govoril iz njega. Po kratkem odmoru je šele nadaljeval:

»Ta duhovnik me je res obiskal in razgovarjala sva se tudi o tej stvari. Toda ni več prišel... Danes pa sem se drugače odločil. Za nobeno ceno ne bom prodal dediščine svojih očetov!«

»Potem mi ne preostane nič drugega,« je rekel prelat, »kot da vas lepo prosim odpuščanja, ker sem vas motil, visokost. Če bi vas pa vendarle kdaj zanimala naša ponudba, lahko veste, da smo pripravljeni plačati 100.000 lir.«

»100.000 lir,« je jecjal baron, ki je videl, kako zdaj denar od vseh strani kar dežuje nanj. Le zakaj mu ni bila ta ponudba izročena že 3. aprila? Naključje, naključje — vse v življenju je le naključje!

Ko je obiskovalec vstal in stegnil svojo roko proti klobuku, ki ga je prej položil na rob pisalne mize, je zgrabil v prazno in klobuk

Krka na Koroškem. (K spisu o blaženi Hemi.)

se je skotalil na tla. Sklonil se je ponj, ga pobral in se poslovil.

Ko so se vrata spet zaprla, je stal baron kakor kreda bel in s steklenimi očmi, kakor vkopan v tla.

Nenadna prikazen ga je popolnoma ohromila.

Ta duhovnik se je držal, ko se je sklonil po klobuk, natančno tako kot oni »drugi«, ko se je nagnil nad vodnjak!

In potem je v baronovi glavi vstala misel, tako preprosta in neposredna, ki se je pa do zdaj v svojem prevelikem razburjenju ni domislil: Oni »drugi« je vendar tudi imel klobuk na glavi! Pri prvem udarcu z železnim drogom je ta klobuk, kakor se še natančno spominja, zletel z glave in se strkljal na kup kamenja; toda kaj se je potem zgodilo z njim?

Baron je pahnul svojo žrtev z glavo naprej v vodnjak. Potem je na to kopicil pesek in apno, apno in spet pesek. Na vse skupaj je zavalil velik kamen in čez kamen spet navrhovatil kup peska in prav nazadnje je še drog čisto zakopal v pesek. Toda klobuk! Da, na klobuk ni mislil! Nanj je čisto pozabil. Na vse drugo je mislil, samo na klobuk ne!

Nato je odšel, da bi zopet poskusil srečo v igralnici. Dolanski ga je že čakal.

Kmalu je baron dobil prvih tisoč lir!

Dolanskega je to spravilo v divjo strast, ki ga je gnala kakor zaslepljenega, da je stavil kot blazen in vsakikrat izgubil.

Ob eni po polnoči je baron še zmeraj igral in stalno dobival.

Njegova sreča je bila nezaslišana, skoraj izzivajoča. Njegovi igralski tovariši so jo drug za drugim hoteli preiskusiti, pa so bili vsi premagani. Svetokriški je dobil pri igranju velikske vsote.

Izčrpan od razburjenja in utrujenosti je nazadnje kar na klopi v igralnici zaspal.

Toda to je bilo mračno, težko in nemirno spanje! Čudovite, nemogoče in nesmiselne podobe so spreletavale baronove možgane. Vsak trenutek je videl v zmedenem vrvenju pogreznjene stopnice, votline, kleti, sivo zidovje, kup peska. In nekdo se je sklonil — in izginil. Potem so se spet grmadili bankovci v visok kup. In spet vlažne, temačne sobe, stopnice, votline.

Zgodaj zjutraj je baron odprl oči, toda precej časa je moral premišljevali, da se je znašel. Kje pa prav za prav je? Bleda luč nastopajočega deževnega dne je silila skozi visoka okna zapuščene dvorane ter blodila po mizah in neredno razpostavljenih stoli. Mrko je gledal izpod čela, usta je imel polna grenkega priokusa, obenem pa se je čutil prevzete od čudne žalosti, ki si je ni znal razložiti.

Hitro se je zganil. Tedaj pa so se počasi, kakor človek stopa po lestvinih klinih, začeli v njem prebujati spomini.

Najprej se je domislil, da je pri igri dobil veliko denarja, potem da je celo noč bil pri igri, da je večerjal v kavarni Evropa, da je klepetal z Dolanskim, da se je peljal z vlakom, da je — — — Ko je tako prišel na konec svojih spominov, je začel trepetati; prestrašeno je pogledoval okrog sebe in zdelo se mu je, da se mu je srce ustavilo.

Toda bil je sam. Ne da bi kaj prešteval, je pograbil nočni dobiček na kup, medtem ko je poln zagrenjenosti premišljeval:

»Zakaj me ni hotela ta igralska sreča prej doleteti? Kaj bi mi bilo prihranjenega! Toda nesmisel: saj je vendar vse skupaj le naključje!«

Nekakšen poseben občutek je bil, ki ga je preračunano gnal v delavsko četrt, v bližino tržnega prostora. Toda kmalu se je moral ustaviti. Zdelo se mu je, da so ceste kar prenapolnjene s samimi duhovniki! Se nikoli jih ni toliko videl. Izza oglov in po vseh cestah so prihajali. Kako je le prišlo do tega, da nenadoma toliko duhovnikov stanuje v tem mestu? Mogoče zato, ker je prvokrat pazil na to? Ali pa je bil to mogoče le privid vesti.

*

Medtem se je pa tole zgodilo. Filip, tisti od upnikov in sodnih izterjevalcev tako oblegani ubogi klobučar, si je dobro zapomnil številke, ki mu jih je bil povedal dobri gospod Ciril, in sicer: 4, 70 in 90. Prodal je zadnjo zapustnico svoje žene Katarine, da bi z izkupičkom lahko stavil v loterijo.

V nestrpnem pričakovanju je potekel petek in tudi sobotno jutro; našemu Filipu so se ure zdele dolge kot večnost.

Končno je v soboto popoldne ob treh zapustil hišo in svojo zmeraj bolno ženo ter odšel v spremstvu svojih štirih otrok na cesto Svete Klare, kjer naj bi bilo žrebanje.

Silna množica ljudi je napolnjevala dvorano, dvorišče in cesto. Vse križem so bili mali ljudje, delavci, trgovci z ribami, prodajalci vode, stare in mlade ženske, ljudstvo, ki je vajeno preživljati cele tedne v mrzličnem pričakovanju sobotnega večera, ki mu bo mogoče vrglo v naročje bogastvo.

»Tiho! Tiho! So že tukaj!« — in drug drugemu so kazali uradnike, ki so se prikazali na odru in malega dečka, ki naj bi vlekel številke.

Zdaj se je začelo pomenkovanje; medsebojno so si izmenjavali svoje domneve: »Rečem ti, Jože, jaz že vem številke, ki bodo dobile; to je najprej številka iz letnice zadnjega potresa!«

81 leto starosti je dopolnil 12. maja t. l. sedanji sveti oče Pij XI. Vsi katoličani želimo, da bi se vroče prošnje, ki so bile izražene ta dan v številnih čestitkah, brzojavkah in osebnih voščilih za zdravje poglavarja sv. Cerkve in za blagor ustanove Kristusove, v največji meri uresničile.

Papež Pij XI., ki biva sedaj v Castelgandolfo, izvršuje kljub svoji častitljivi starosti, še čvrsto vse poslovanje najvišje dušnopastirske službe, sprejema odposlanstva, romarje, ženine in neveste v skupinah. Pozdrav in blagoslovilne besede na udeležence svetovnega Evh. kongresa dne 29. maja pričajo, da je sveti oče, ki je govoril razločno, krepko, presrečno, še dovolj pri moči.

»Poštenost in koristnost«. 2000 rimskih cestnih snažilcev je dobilo oni dan dostop do svetega očeta Pija XI. V nagovoru je zastopnik teh uslužbencev rabil tudi izraz, da je njih delo malo čislano. Papež pa je odgovoril: »Vsako delo je častivredno, da je le pošteno in koristno. Če bi že hoteli razločevati med delom in delom, ni drugega posebnega merila kot poštenost in koristnost dela.«

Prizor, ki napravi vtis. Za velikonočni čas se je združilo 6000 inženjerjev, ki so v baziliki Notre-Dame v Parizu pristopili skupno k svetemu obhajilu! Pa smo brali o podobnih svečanostih, ki so jih imeli tudi po drugih francoskih mestih.

Največji Marijin kip. V kraju Mas-Rillier blizu Lyona na Francoskem, izdelujejo velikansko Marijino soho, ki bo visoka 32 in pol metra, za kar bodo porabili 665 kub. metrov betona in 35 ton jekla. V podstavku (8 m dolžine) bo majhna kapela.

Ali ste že kdaj slišali, da bi bil sin posvetil svojega očeta za mašnika? Pa se je to sedaj res zgodilo. Škof strassburški, msgr. Ortelo, ki ima deset bratov in sestrá, je podelil nedavno zakrament sv. mašniškega posvečenja lastnemu očetu, staremu 65 let. Zadnjih pet let je kot vdovec študiral bogoslovne nauke in nato postal duhovnik, ki je nastavljen kot vojaški kurat v francoski armadi.

»Svéta luč« (Das Hl. Licht) se imenuje najnovejša knjiga katoliške pisateljice Enrike Handel - Mazzetti. En krasno vezan izvod je poslala tudi sv. očetu. Državni tajnik kardinal Pacelli ji je poslal zahvalno pismo svetega očeta Pija XI., z željo, naj Bog še nadalje blagoslavlja njeno rodovitno ustvarjanje lepih slovstvenih del med katoliškim narodom.

Privlačna pobožnost. Eno leto so že vpejane v mestu Chikago (Sev. Amerika) trajne

devetdnevnic na čast Žalostni Materi božji. Vsak petek se zbere k tem pobožnostim, ki jih je od sedmih zjutraj do desetih zvečer 38, do 90.000 vernikov. Pritisk je včasih tako velik, da morajo stražniki delati red.

Velika noč — nepremakljiv praznik. Na Angleškem so vse škofije (tudi nekatoliške) sprejele predlog sveta »Zveze narodov«, naj bi se za naprej velika noč praznovala vselej po drugi soboti v aprilu. Upajo, da se bo tudi sveta stolica sprijaznila s tem nasvetom.

Ali je Francija še krščanska dežela? Katoliški mesečnik »Etudes« piše: To bi mogli zanikati, če bi sodili verstvo Francije samo po nekaterih pokrajinah. Na splošno lahko rečemo: Vlada je po večini framasonska. Dežela pa je obdana od »verstvenega« obmejnega pasu, kjer je katoliška Cerkev dobro utrjena, kjer verniki do malega vsi spolnjujejo verske dolžnosti. V mislih imamo: Bretagno, severno Francijo tja proti Alzaciji in Lotringiji, dalje kraje ob švicarski meji proti jugu. — Osredje, t. j. večji del zahodne dežele, vse jugozapadno ozemlje in središče okrog Pariza, torej skoraj polovica Francije se pa bliža razkristjanjenju.

Mnogo gorjâ in škode so prizadeli japonski vojaki misijonom na Kitajskem med sedanjem vojno. Japonci so kot vzrok svojega pohoda v kitajsko ozemlje navajali tudi borbo proti komunizmu. Zdaj pa pišejo katoliški listi (zlasti nizozemski, ki imajo na bojišču svojega poročevalca), kako so Japonci napadli poslopja, ki služijo verskim in vzgojnim namenom. V Šanghaju so bombardirali več katoliških šol in cerkvâ, ki so jih poprej izropali. Ponekod so morili tudi misijonarje. Že lani so umorili katoliškega škofa Schavena z vsemi njegovimi sodrujnikmi. V okrožju Minghong so razdejali eno cerkev, 70 kapel in svetišč pa oropali. V okrožju Sučov so razrušili tri velike katoliške cerkve, v okrožju Vusih pa sedem. V okrožju Nanking je do golega izropana škofijska stolnica, v Čing-čangu so požgali katedralo in umorili domačega kitajskega duhovnika, itd. Koliko zločinov bo pa ostalo skritih in neopaženih! ... Doslej smo Japonce bolje ocenjevali. Te obtožbe pa pričajo, da je zadeva o njihovem boju proti komunizmu bolj pretveza, ki z njo opravičujejo svoj krivični upad na tujo zemljo.

Španski katoličani so se na poseben način udeležili Evhar. kongresa v Budimpešti. Kardinal Goma, nadškof v Toledu, je sporočil pripravljalnemu odboru tole: Katoličani iz Španije na Kongres ne morejo osebno priti;

pripravljeni pa so preskrbeti — kot lepo simbolično darilo — vino za vse sv. maše za časa Evh. kongresa v Budimpešti... Kateri dar bi mogel biti bolj dragocen od vina, ki je pridelano v deželi, orošeni z daritveno krvjo toliko duhovnih sobratov in katol. laikov, pa se bo spremenilo pri sv. maši v kri Sina božjega! — Kardinal Goma je obljubil, da hoče osebno zastopati španske katoličane na kongresu. S seboj je pa vzel zaradi izrečne prošnje pripravljalega odbora tudi generala Moscardo, junaškega branitelja Alcazarja. General je odličen in vnet katoličan.

Tega se pa ruski »rdeči verniki« ne branijo. V barcelonskem pristanišču so nedavno sovjetski prijatelji natovorili na parnik »Providency«, ki je odplul proti ruski Odessi, 12 zabojev, polnih dragocenih slik in zlatovezenih brokatnih cerkvenih paramentov (mašnih oblačil), uropanih v katalonskih samostanih in cerkvah. Marksistični mogočniki v Kataloniji so jih zamenjali za kanone in druge vojne potreščine in poslali v Rusijo.

Predlog vsem, ki so na krmilu držav. Ogrski škofje so ob jubileju sv. Štefana postavili tega svojega svetniškega kralja za zgled sedanjemu času. Najprej opisujejo v skupnem pastirskem pismu s krščanstvom prežeto in posvečeno družinsko življenje narodnega svetnika Štefana, nato pa poudarjajo njegovo usmiljenost do revnih slojev. Sklepne besede se pa glase:

»Ako se kateri vladi posreči, da dovede svoje ljudstvo zopet k Bogu, in če vcepi v vsako dušo zavest, da je spolnjevanje zapovedi svete vere prva dolžnost vsakega državljanca, bi postale kazni, policija in zapor odveč; kajti narod, ki hodi po potih božjih zapovedi, bi bil tudi najvernejši čuvar državnega reda...«

★

Svetinje svetega Andreja Bobòla, poljskega narodnega svetnika, so prepeljali 10. junija 1938 v domovino. Dne 2. junija se je odpeljal iz Varšave poseben vlak preko Budimpešte, Benetk in Padove v Rim. Z duhovščino so se pripeljali v Rim zastopniki katoliških organizacij in oddelek Poljakov v narodnih nošah.

V zadnji številki »Bogoljuba« je bila natisnjena slika novega svetnika Andreja. Dne 9. junija so njegove svetinje (nestrohnjeno truplo) med vožnjo iz Rima v Varšavo izpostavili v počastitev tudi v ljubljanski jezuitski cerkvi svetega Jožefa, kjer so imeli tridnevno na čast zaščitniku iz jezuitskega reda.

Ljubljana je zaščitnika bratske Poljske sprejela za naše razmere res veličastno in s pravim spoštovanjem. Sprejem na kolodvoru,

sprevod v cerkev sv. Jožefa, obisk in počastitev svetinj med dnem in končno prelepa in pestra pospremitve na kolodvor v večerni uri: vse je bilo nepričakovano, presrčno in prežeto s pravim verskim umevanjem. Pomenljivo lepo je pozdravil na postaji dohod svetnika generalni vikar Ign. Nadrah z besedami:

Veliki svetnik Andrej Bobola!

Ljubljanska škofija se Ti ob Tvojih svetinjah po svojem zastopniku poklanja, polna veselja in sreče, da Te sme sprejeti in počastiti. Veliko slavnih mož smo že pozdravili na tem kolodvoru, a Tebi enakega še nikdar. Bili so med njimi, ki so nosili kraljevske in cesarske krone, a Tvojo glavo venča krona nebeška. Bili so tu, ki so nosili vladarsko žezlo, Tvoja roka pa nosi palmo mučeništva. Zato pozdravljen v beli Ljubljani, v srcu Slovenije, Ti veliki sin našega bratskega poljskega naroda. Ko bomo spremljali Tvoje svete relikvije po ulicah našega mesta, se milostno ozri na nas in vlij obilo božjega blagoslova na nas in na lepo našo Ljubljano, na ves slovenski narod in na vso Jugoslavijo.

Ljubljanska škofija. Kanonik J. Simenc, ki je upravljal župnijo Naklo, se preseli v Ljubljano in prevzame izpraznjeno mesto kanonikata ustanove cesarja Friderika III. — Podeljena je župnija Breznica dr. Jan. Arnejcu, župniku trstenškemu; župnija Stopiče Jožefu Smoliču; župnija Podgrad Francišku Kirarju (doslej v Novi Oselici); župnija Bloke ondotnemu kaplanu Antonu Hrenu; župnija Mokronog ondotnemu ž. upr. Ivanu Sladiču, Tunice Andreju Križmanu, jeseniškemu kaplanu, — Imenovan je Ivan Mramor, kaplan v Šmariji, za žup. upr. pri Sv. Trojici nad Cerknico, Jož. Godina pa za kaplana na Jesenicah.

»Duhovnik, kakor ga zahteva naš čas«... S to kratko oznako je povedal dnevnik »Slovenec«, kako vzoren je bil † M. Jezek, župnik v Begunjah pri Cerknici, ki je 12. maja po nevarni operaciji v ljubljanski bolnišnici zapustil solzno dolino in šel po plačilo k Bogu. Nad 23 let je pastiroval župnijo, ki je zanjo skrbel tako, kakor more le duhovnik po Srcu Jezusovem. Z vnmemo je vodil Marijine družbe, Apostolstvo mož, nudil vernikom izredne pripomočke zveličanja: domače misijone, vsakoletne tridnevne. Za razširjanje kraljestva Kristusovega med pogani je vnmalo že mladino, saj je z vztrajnostjo gojil in priporočal »Dejanje sv. detinstva Jezusovega« in vsako leto poslal za majhno župnijo znaten znesek v ta namen. Večni Dobri Pastir naj mu obilo poplača.

Lavantinska škofija. V Mariboru je umrl 15. maja 1938 zlatomašnik Fr. Šegula. Rajni je znan kot vnet pisatelj nabožnih knjig, mo-

litvenikov, šmarnic, pa tudi znanstvenih razprav. Svoj čas je mnogo potoval in je bil večkrat tudi v Sveti deželi. Zadnja leta je bil gluha, pa je to nemalo nadlogo potrpežljivo prenašal, R. i. p.! Smrtna kosa je podžagala življenje župniku Fr. Gartnerju na Gor. Polskavi, Rajni je bil goreč delavec v vinogradu Gospodovem, vnet za čast božjo in lepoto cerkve. V družbi svojih tovarišev je bil poln živahnosti in šegavosti. — V Mariboru je dočkal smrti zlatomašnik in č. kanonik J. Franjš, bivši župnik pri Sv. Marjeti v Pesnici. R. i. p.!

Za mejami. Krška škofija: V Celovcu je umrl stolni prošt dr. Janez Kvit. Pokojni je — dasi Nemec — pravilno govoril slovensko in je Slovence močno cenil in spoštoval. Mnogo se je prizadeval, da pospeši kanonizacijo blažene Heme. N. p. v m.!

Premestitve v duhovskih službah: župnik V. Poljanec je prišel iz Škocijana v Podjuni v Št. Jakob v Rožu; župnik Ivan Starc iz Hodiš v Rožek; župnik Jakob Sekol iz Globasnice na Suho pri Pliberku; župnik Fr. Vuk iz Podgorja v Rožu v Borlje na Zili; župnik Matej Vornig iz Glinj v Logo ves ob Vrbskem jezeru.

Tri leta je bila tržaška škofija po odstopu priljubljenega škofa dr. Alojzija Fogarja brez lastnega nadpastirja. Sedaj je sveti oče imenoval za naslednika na tržaški škofijski stolici reškega škofa Antona Santina. Novi vladika se je rodil v Ravinju v Istri l. 1895. Med svetovno vojno je bival s svojimi starši kot begunec v Mariboru. Za mašnika je bil pa kot goriški bogoslovec posvečen v Stični l. 1918. Služboval je nekaj časa med Hrvati v Istri, nato je pa postal katehet in pozneje kanonik v Pulju. Za škofa na Reki je bil posvečen l. 1933.

K soncu, svetlobi... S to krilatico se zbira te dni v Ljubljani naša slovenska mladina v skupni tabor s katoliškimi zastopniki inozemskih telovadnih in podobnih organizacij. Ta mladina je oni cvet našega slovenskega naraščaja, ona mladika naše prihodnje generacije, ki hoče braniti zvestobo Boгу, svojemu narodu, svoji zemlji, svojemu kralju in širši domovini, v kateri živi. Ta mladina se zaveda, da je katoliška, slovenska in jugoslovanska. Geslo »k soncu, svetlobi« — pa ni le lepo zvoneča krilatica, marveč program, ki ga izvaja in hoče vsekdar izvajati. Ta mladina hoče res k soncu, k onemu Soncu, ki daje nadnaravno življenje dušam. H Kristusu hoče, Njega se hoče oklepati, Njega se hoče držati v veselih in težkih časih. Zato je pa v spored večdnevni slavnosti uvrstila tudi spoved in obhajilo in ne samo cerkvene govore in svete maše. V torek, 28. junija je določeno

spovedovanje po vseh ljubljanskih cerkvah od štirih popoldne do desetih zvečer. Ponosni smo na mladino, ki dviga srce in pogled k Soncu!

Treznostni teden (od 29. maja do 3. junija) je zopet po precej dolgem času opozoril na ono krvavečo rano na telesu slovenskega rodu, ki utegne povzročiti nepopravno škodo, če se ne ustavi deroča vihra alkoholizma. Ta težka bolezen, ki se je bila prejšnja leta že nekoliko omejila, postaja v novejših dneh zopet nevarnejša. Zlo, ki ga povzroča alkoholizem, je tako vsestransko, da se v kratkih besedah ne da izraziti. Zato mora vsak iskren Slovenec pozdraviti voljo in pripravljenost dobromislečnih kulturnih delavcev, ki so oskrbeli treznostni teden in nudili leka za najnevarnejšo kugo sedanjega časa. — S poukom naj se pa obenem združujejo primerne potrebne naredbe skrbstvene oblasti, ki bodo pripomogle, da se preprečijo prilike popivanja, da alkoholiki tudi za denar ne bodo dobili pijače, da bo onemogočeno opitje takih gostov, ki imajo opojnih tekočin že do grla dosti.

Častno predsedstvo treznostnega tedna je pozivalo na boj z besedami:

Bodimo trezni in delajmo za treznost povsod. Pomagajmo onim, ki imajo slabo voljo, da si opomorejo. Starši, vzgajajte otroke v tem duhu! Navajajte jih k abstinenci (popolni zdržnosti). Pristopajte v treznostne organizacije ter jih podpirajte duhovno in stvarno!

Ob stoletnici rojstva kardinala Jakoba Missia, ki je bil mnogo let ljubljanski škof, so se zbrali (5. junija) v Kranju krščanski možje in fantje ondotne dekanije k skupni verski svečanosti. Slavnostni govor je imel škofijski kancler J. Jagodic, ki je dobro označil življenje nekdanjega knezoškofa s krilatimi besedami: »Kardinal Missia je bil v nastopu knez, v cerkvi škof, med ljudstvom očetovski voditelj, duhovnikom ljubezniv prijatelj.«

Romanje Slovencev v Lurd. Ob 80 letnici lurških dogodkov se bo odpeljala večja skupina slovenskih božjepotnikov v Lurd. Iz Ljubljane vodi pot v Milan, Genovo, Marseilles in Lurd. Na povratku obiščejo romarji Nizzo, Padovo, Benetke, Trst. Romanje bo v dneh od 11. do 20. julija. Celokupni stroški (brzovlak III. r., hrana, stanovanje in pijača) 2400 din. Priglase sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani.

V češčenju presvete Evharistije so se pridružili narodom, zastopanim na kongresu v Budimpešti, na izredno lep način zlasti oni Slovenci, ki so v kongresnih dneh poromali na Ptujsko goro. To slavlje se je začelo 28. maja ob desetih s sveto mašo. Večerni pobožnosti je sledilo celonočno češčenje. Vmes se je razvrstila procesija z Najsvetejšim, ki so zraven razsvetljevale nočno temino številne bakle naših mož in mladeničev. Procesija

se je končala s polnočnico in skupnim obhajilom moških udeležencev. Dne 29. maja so se vrstile vse dopoldne svete maše. Ta dan je bil določen za skupno sv. obhajilo ženstva. Za konec slovesnosti je bila nastavljena pontifikalna sveta maša in zahvalna pesem.

MARIJINE DRUŽINE

50 višješolcev je stopilo pod zastavo Marijino v nedeljo 22. maja, ko je bil prvi sprehajem v novoustanovljeno dijaško kongregacijo Marije, srednice vseh milosti. 50 najboljših mladeničev z bežigradske gimnazije v Ljubljani si je pripelo znak Marijine družbe. Na isto pot je stopilo še znatno število kandidatov, ki se bodo pripravljali na življenje za Boga in narod v šoli Marijini. — Take in enake novice so tem bolj tolažilne, ko vidimo, kako strupene sape od raznih strani in z vso silo udarjajo na dijaštvo in ga skušajo odtrgati iz tabora, v katerem je Kristus. Ko bi mogel kdo vsaj starejšem dopovedati, kako veliko, nepopravno in grešno napako napravijo, če svojim sinovom-dijakom branijo v Marijino kongregacijo, dovoljujejo pa ali jih celo priganjajo v tabore, kjer ni Kristusa, ne Marije, ne opore za krščansko življenje, kjer se na žalost še navzamejo nasprotstva do vsega, kar je krščansko. Danes — to vsakdo ve — sta samo dva tabora, kakor je božji Zveličar napovedal z besedo: »Kdor ni z menoj — je proti meni!« Molimo za vse, ki tavajo v zmoti, nevednosti ali pa v zakrknjenosti, da bi spregledali!

Velikemu škofu ljubljanskemu † dr. Jakobu Missiji v spomin so ob 100 letnici rojstva oskrbele Marijine družbe kamniške dekanije na binkoštni ponedeljek lepo pobožnost s procesijo po mestu na Mali grad. Med sprevodom so nosile belo oblečene članice kip Brezmadežne. V procesiji se je razvrstilo okrog 2000 deklet. Voditelj Marijinih družb, dekan in kanonik M. Rihar je pozdravil navzoče, poudarjajoč pomembnost te prireditve ob 100 letnici rojstva kardinala Missije. Nato je sledila zborna deklamacija Marijine družbe iz Mengša, ki je pozivala tovarišice k zvestobi do Boga in Marije. Prof. dr. V. Fajdiga je pa v cerkvenem govoru krepko označil glavno nalogo kongregacij: vzgoja k svetosti in — apostolat. Nadaljnji spored je vseboval točke posameznih kongregacij iz okolice in pa prireditev članic kamniške kongregacije, ki so vprizorile igro »Žena s srcem« v šestih slikah.

Bučka na Dolenjskem. Tudi pri nas ljubimo Marijo, saj je v naši deklški Marijini kongregaciji nad 80 deklet, kar je za našo majhno župnijo dokaj častno število. Marijansko življenje skušamo združevati z evhari-

stičnim. Vsako drugo nedeljo v mesecu se zberemo pri skupnem sv. obhajilu, popoldne pa pri shodu. Imamo skrbnega duhovnega očeta, ki si veliko prizadeva za procvit obeh Marijinih kongregacij. Da bi le bila naša Marijina mladina vsekdar čast in ponos župnije.

Lepo je življenje v Marijini družbi, a še lepše bo, če bomo tudi me zares vredne družabnice Marijine, Drage sestre! Spominjajte se večkrat na oni srečni dan, ko vas je Marija sprejela v svoje varstvo, ko ste ji pred tabernakljem kleče obetale zvestobo in vdanost. Nikdar ne pozabite krasiti svojih src z nežno ljubeznijo do Nje, ki je vaša Mati.

Z Marijo ste stopile v čoln viharnega življenja in z Marijo boste srečno dospele k Jezusu, v pristanišče svetih nebes! K. R.

Lep zgled z domačih tal. V upanju, da bo pričujoči zgled koristil mnogim, zlasti Marijinim družbenicam, ga priobčujemo v kolikor mogoče kratkem in jedrnatem orisu. Dne 6. februarja je umrla in 8. februarja 1938 bila ob veliki udeležbi vseh župljanov pokopana v Šmarju pri Jelšah družbenica Marija Kadenšek. Posveten pogled bi sodil, da zaradi starosti že davno ni bila več za parado pri cerkvenih slovesnostih; bogaboječe oko pa se je moglo radovati nad njo, kjerkoli in kadarkoli jo je videlo. Marija Kadenšek ni bila pobožna le v navadnem pomenu te besede, da bi namreč vestno spolnjevala svoje družbene in druge verske dolžnosti, marveč je bila zares prav Marijinega duha. V svoji mladosti je hotela stopiti v samostan, da bi tako lažje služila Boгу. Bolezen pa je to njeno namero preprečila, in namesto samostanske celice si je izvolila samotno hišico na prijaznem gričku z majhnim posestvom, ki ga je marljivo oskrbovala do svoje smrti. Živela je med svetom, a v svojem srcu je nosila samostan z vso njegovo vdanostjo in zbranostjo. Dekleta so se, gnana po njenih besedah in zgledih, učila častiti Srce Jezusovo in storiti vse iz ljubezni do Njega. Marija Kadenšek je vse življenje delala in žrtvovala za Jezusa. Njen edini vsakoletni odmor je bil ta in oni Marijin romarski pot na Brezje, v Maribor k Materi milosti, zlasti pa v Celje k sv. Jožefu, kjer je večkrat opravila duhovne vaje. Kot velika častilka presv. Srca Jezusovega se je zadnjikrat na zemlji združila z Njim v sveti popotnici, ki jo je prejela na prvi petek 4. febr. iz rok svojega stalnega dušnega vodnika. Ta, ki jo je poznal že nad 30 let, je ugotovil o njej, da je bila izredno blagoslovljena duša. Kakor svojega vodnika, tako je Marija Kadenšek spoštovala vse duhovnike in hotela, da se o njih le dobro govori ter veliko moli zanje.

Ne smete pa misliti, da se je to verno dekle zato in končno obrnilo k Jezusu, ker je

vabljeni svet ni maral. Nikakor ne! Svet bi njo že maral, toda ona ni marala zanj in zato je odklonila več zakonskih ponudb. Predobro je že kot mlada deklica spoznala, v čem je prava sreča v času in večnosti: biti v božji bližini. Tudi je spoznala, da bo zanjo ta bližina najbolje zagotovljena in zavarovana z obljubo vednega devišstva, ki jo je naredila že v nežni mladosti. Jezus ji je zgodaj prišel naproti in ona ga je z veseljem sprejela in ohranila v svojem srcu in se vedno pogovarjala z njim: »Moj Jezus in moje vse!«

Kaj bi vedno po lepe zglede hodili na tuje? Tu v tej blagi Mariji najdete dovolj lepega zgleada, kako je mogoče tudi med svetom, tudi med današnjim rodом, živeti v Bogu in za Boga.

Družbenica.

RAZNO

Naše slike. Najkrasnejše cerkvene stavbe so prav gotovo še vedno cerkve, zidane v gotskem slogu, ki se v svoji tisočeri členovitosti in elegantni vitkosti spenjajo kvišku proti nebu, kakor bi hotele že po prožni zunanosti dvigati naše misli k Bogu. Kdo ne pozna naših svetišč »šilastega« sloga v Šmartnem pri Litiji, v Kranju, Škofji Loki, v Ljubljani (cerkev Srca Jezusovega) i. dr. Širom Evrope so pa zaslovene zlasti mogočne gotske stolnice: katedrala v Zagrebu, cerkev sv. Štefana na Dunaju, milanska stolnica, kolinska, strassburška, regenburška, freiburška, antwerpenska in še mnogo drugih. — Na ovitku te številke vidimo krasno cerkev »šilastega« sloga, stolnico sv. Štefana na Dunaju z mogočnim zvonikom, ki je star že čez 500 let (500 letni jubilej so imeli l. 1933.). Cerkev pa zdaj obnavljajo s prostovoljnimi darovi vernikov. Doslej je že nabranih več kot 50.000 šilingov, t. j. blizu pol milijona din. — Notranjščina je polna umetnin.

Duhovne vaje v Domu Device Mogočne bodo za gospodične učiteljice in uradnice od 9. do 13. julija. — Za dekleta pa od 12. do 16. avgusta. — Pričetek prvi dan ob šestih zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. — Oskrbnina znaša 100 din. — Prijave sprejema: Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

Duhovne vaje in tečaj KA za kmečka dekleta bodo v Kočevju od 13. do 18. avgusta. Pričetek prvi dan ob šestih zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina za ves čas znaša 90 din. Priglasite se najkasneje do 1. avgusta na naslov: Zveza katoliških deklet, Ljubljana, Masarykova c. 12.

Dijaki celjske gimnazije se sprejmejo na stanovanje in hrano v dijaškem konviktu pri očetih kapucinih v Celju. Natančnejša pojasnila se dobe na samostanski porti.

Dekleta — na Brezjah!

Tako malokdaj najdemo katoliška dekleta priliko, da se med seboj pomenimo o vseh važnih in življenjskih zadevah, o katerih bi morala biti vsa slovenska katoliška dekleta poučena, se zanje zanimati in jih tudi izpeljati.

Ali se vam ne zdi, da tudi slovenska dekleta zavzemamo veliko in odgovorno mesto v življenju našega naroda! Kako premalo se tega zavedamo! Saj je vendar delo žene in matere v družbi in narodu, če ne najvažnejše, pa vsaj med najvažnejšimi. Tega svojega poslanstva, te odgovornosti, ki nas čaka, se moramo dekleta zavedati; za spretno izvrševanje tega poslanstva se moramo dovolj pripraviti.

Prav je zato, da se slovenska katoliška dekleta zrebemo in se med seboj o vseh teh vprašanjih pogovorimo. Prav je, da skupno manifestiramo za edinost in enotnost med nami. Prav je, da vemo, koliko nas je, ki hočemo živeti in delati po katoliških načelih za Boga in narod.

Z ozirom na to so osrednje organizacije dekliške KA, vodstva dekliških krožkov in Marijinih družb sklenile prirediti dne 24. julija na Brezjah prvi tabor slovenskih katoliških deklet. Povabljeni so vsa verna slovenska dekleta, posebej še dekleta ljubljanske škofije.

To naj bo prvi veliki tabor vseh poštenih slovenskih deklet, tudi onih, ki niso včlanjene v omenjenih organizacijah.

Tabor bo na Brezjah, kjer kraljuje Ona, ki je slovenskemu dekletu najvišji vzor in najboljša mati.

Dekleta! Pridite zato 24. julija na Brezje, da bomo ta dan vse zbrane pri Materi. Povejte o taboru svojim prijateljicam, tovarišicam, znankam, sosedam. Poskrbite, da nas bo čim več, čim več takih, ki hočemo živeti in delati za Boga in narod z Marijino pomočjo. Povabite na tabor prav vse, o katerih veste, da so dobre in verne katoličanke.

Udeležba na taboru bo združena z malenkostnimi stroški, zato pričakujemo, da bo udeležba veličastna, saj je to prvi veliki tabor vernih slovenskih deklet.

Točen program bo objavljen v dnevnem časopisju.

Pripravljalni odbor za prvi tabor slovenskih katoliških deklet na Brezjah.

DOBRE KNJIGE

Prelepa knjiga p. Maksa Schmida S. J. »Handbuch für Opferseelen«, ki je v Nemčiji doživela že več izdaj ter so jo plemenite in globoke duše z veseljem sprejele, je zaradi želje mnogih izšla tudi v slovenskem jeziku.

Slovenska izdaja »Duše - žrtve« ima dva dela. V prvem govori avtor o duhu in vrstah duš-žrtv.

Ta del je poln kremenite askeze. — Drugi del pri-
naša za duše-žrtve posebno primerne molitve.

Požrtovalne duše bodo črpale iz knjige naj-
boljšo duhovno hrano. Razveseljivo dejstvo, da je
pristopilo k »Zvezi duš-žrtev« tudi precej
oseb iz akademskih krogov, in da je prosilo za
sprejem v »Zvezo« veliko število srednješolske
mladine, kaže, da gre tudi naš mladi rod na glo-
boko; zato mu bo nudila knjiga »Duše-žrtve« naj-
izdatnejšo pomoč. Sploh bo knjiga vsakomur, ki
želi v našem materialističnem, Bogu in Cerkvi od-
tujenem času, žrtvovati in živeti po želji Jezuso-
vega Srca, na veliko korist.

Knjiga se naroča: Uršulinski provincialat v
Ljubljani (Kongresni trg). Dobi se tudi v knji-
garnah.

»Bodi luč!« V založbi ZZD je izšel tretji zve-
zek Delavske knjižnice »Bodi luč!« To je javna
izpoved bivšega brezbožnika Alfonza Kauerja iz
Inomosta. Prevod duh. svetnika J. Kalana. —
Cena 3 din.

Pisec je stal od mladih nog pod vplivom svo-
jega očeta, ostrega marksista. Žašel je v okove
brezverstva, se potapljal v brezverski znanosti.
Polagoma pa je prišel na pravo pot, se približal
Bogu in našel mir v katoliški Cerkvi.

Knjižica bo koristila tudi vernim katoličanom,
ker se bodo iz nje lahko prepričali, kakšna ne-
sreča je skrita v duši brezbožnika.

Deset pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu.
Za mešani zbor zložil Vinko Vodopivec. Z odobren-
jem škofijskega ordinariata v Ljubljani. Izdal
R. Pahor, Zapuže (Ljubljana). 1938.

Uredništvo bi bilo rado že v junijski številki
»Bogoljuba« priporočilo to prav porabno zbirko
slavospevov, da bi jih mogli naši zbori že pri junij-
ski pobožnosti na čast presv. Srcu Jezusovemu upo-
rabljati, pa ni bila pravočasno doposlana. S to
zbirko bo nedvomno vsem ustrezno, saj so te
lahke popevčice prikladne za sv. mašo po povzdi-
govanju, za uro češčenja, za celodnevno češčenje
in za razne druge prilike.

Naša sodba o njih: Prav vse — brez izjeme —
so pevne, porabne, domače, z lepo vsebino. Nič
težkega ne za organista ne za pevce. Res ni med
njimi takih, da bi posebno zajele in zagrabile;
toda domačnost in presrčnost je lastnost vseh teh
deseterih pesmi.

ODGOVORI

M. V.: Prosim, da bi odgovorili in pojasnili, če
sv. Cerkev more odstraniti zakonski zadržek za-
obljube devišтва do smrti?

Zakonski zadržki so take okolnosti, ki se
zavoljo njih po naravnem, božjem ali cerkvenem
pravu zakrament sv. zakona ne more veljavno
skleniti. Med ženinom in nevesto torej ne sme biti
ne razdiralnih, ne oviralnih zadržkov.

Med oviralne zadržke, to je med take,
ki store, da je zakon ne samo veljaven, ampak
tudi dopusten, spada tudi zaobljuba devi-
štva do smrti. Iz zadostnih vzrokov pa more
dati sv. Cerkev spregled, t. j. odstraniti za posa-
mezne primere zadržek. Spregled daje v primerih,
ko gre za privatno, prosto (ne javno in ne slo-
vesno) zaobljubo devišтва, škof.

Vzroka, ki ste ju navedli v pismu, bi bržkone
zadostovala, da dosežete spregled.

PROŠNJE IN ZAHVALE.

F. Ž. J. se zahvaljuje sv. Janezu Bosku, sv. Te-
reziji D. J. in Mariji Pom. za zdravje; sv. Srcu J.
se pa priporoča za hišni blagoslov.

OPAZOVANJA

»Ali vas je tako mati učila?« V času sve-
tovne vojne, ko je Martova vihra razvijala
največje krutosti, je prispel potniški vlak iz
Trsta, po polzevo, skoraj brez luči; bilo je že
ponoči. V št. Petru na Krasu se je ustavil in
čakal dolgo časa. V bolj prazen potniški voz je
vstopila manjša, veselo razpoložena družba. V
kotu voza je sedel v temi starejši vojak krepke
postave. Žalostno zamišljen se je vračal z
dopusta na bojno fronto. Videlo se mu je, da je
s težkim srcem zapustil svojo drago družino.
Ko ga je novodošla družba opazila, sta začela
dva razposajenca zbijati šale nad nesrečnim
vojakom. Ni manjkalo: krogel iz repe, krom-
pirjevcev i. dr. Nekateri so se smejali, večina
pa je obsojala to prostaško dejanje. Vojak je
na vsa izzivanja potrpežljivo molčal. Končno
mu je to divjaštvo že presedalo. Vzravna se
in zavpije z mogočnim glasom: »Kaj so vas
tako naučile vaše matere? Obžalujem vašo
vzgojo!« Nato je sedel mirno na svoje mesto.
To je bila »bomba«. Vse je utihnilo. Tudi
drzna lahkoživca sta umolknili, kakor bi bila
polita s tušem ledene vode. Potem je bil mir
do Ljubljane. Slišalo se je le tiho govorjenje.
Opozorilo na matere ni zgrešilo cilja!

Velevažen poziv. Mednarodna komisija
»Pro Deo« (za Boga) v Ženevi je poslala
predsedstvu Zveze narodov poziv, ki v njem
opozarja na nevzdržne razmere kristjanov v
sovjetski Rusiji in v rdečem delu Španije. Rde-
či v Španiji še vedno preganjajo vernike v
okrajih, ki so pod njihovo oblastjo; v teh krajih
je skoraj nemogoče opravljati službo božjo.
Vse ječe so polne duhovnikov in vernikov,
katerim groze, da jih bodo pokončali.

V Sovjetiji se je preganjanje vernikov
obnovilo. Ječe so prenapolnjene... Rdeča
vlada v Španiji kakor v Sovjetiji je odgovorna
za vse te krivice. Obedve sta pa dolžni kot
članici Zveze narodov varovati svobodo vesti
in vere. — Krščanstvo teh neznosnih razmer
ne bo več trpelo. Zveza narodov je dolžna po-
magati kristjanom, če hoče še obstati.

Mučenci. Apostolski vikar msgr. Osola
je sveti stolici naznanil, da so v italijanski
vzhodni Afriki (okraj Harar, selišče Fodebar)
pripadniki rodu Gala in Amara ubili tri itali-
janske misijonarje, člane kapucinskega reda.
Ista usoda je zadela dva rojaka - služabnika,
ki sta stanovala v istem misijonskem poslopju.
Dva redovnika pa sta se skrila v grmovje in
ušla nesreči.

Sklenjeno je, da bo prihodnji Evharistični
kongres l. 1940 v Nici (Nice) na južnovzhodni
obali francoske riviere, ob vznožju obmor-
skih alp. To lepo mesto je v bližini italijanske
meje.

VSEBINA: Članki: Po stopinjah bl. Heme (Janez Veider.) — Velesovo. (Ob 700 letnici ustanovitve Mar. božje poti.) — Msgr Viktor Steska.) — Dvakrat sveto leto. (A. Č.) — Kaj menite? 7. „Dajte Bogu, kar je božjega“. (J. Langerholz.) — Listek: Skrivnostni klobuk. (Frenken — Moder.) — Iz življenja Cerkve: Po svetu, po domovini, po Mar. družinah. — Razno: Dobre knjige, odgovori, opazovanja, odpustki, mesečni namen. — 14 slik v bakrotisku.

Cena »Bogoljubu«: na umetniškem papirju 30 Din, na navadnem 20 Din; v Nemčiji 2 Mk; v Italiji 10 Lir, v Čehoslovaški 15 Kč, v Franciji 12 Fr., v Ameriki 050 Dol. letno. — Izhaja mesečno.

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljubu« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljubu« v Ljubljani.

Koledar apostolstva molitve za julij 1938.

Glavni mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu Piju XI.: Misijonski mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: Zgodnje sv. obhajilo otrok. Misijoni med 42 milijoni Javancev.

Mesečni zavetnik: Elizabeta, kraljica (8.).

Dnevi		Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa	
				Ljubljanska škofija	Lavantinska škofija
1 2	Petek Sobota	Presv. Reš. Kri Obisk D. M.	Veljava daritve sv. maše Romarji, izletniki in letoviščarji	Ljubljana, Trnovo Draga	Zibika Sladka gora
3 4 5 6 7 8 9	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	4. pob. Leon, pap. Urh, škof Ciril in Metod, sp. Izaija, prerok Vilibald, škof Elizabeta, kraljica Gorkumski mučenci	Letošnji novomašniki Cerkev v Jugoslaviji. Konkordat Apostolstvo sv. Cirila in Metoda Uničenje brezboštva in komuniz. Slomšek-Baragov proces Zaročenci in zakonci Verska zavest in odločnost	Komenda Smlednik Ljublj., Ciril Metod Radomlje Ljublj., žen. bolnica St. Peter pri Nov. m. Golnik	Sladka gora Dramlje Kalobje Slivnica Sv. Stefan pri Žusmu Sv. Vid pri Grobeln. Zusem
10 11 12 13 14 15 16	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	5. pob. 7 bratov m. Piš I. papež, muč. Mohor in Fortun., m. Anaklet, papež, m. Bonaventura, s. c. u. Henrik I., cesar Karmel. M. B.	Svetost duhovnikov Sv. Oče in njegovi nameni Mohorjeva družba. Dober tisk Misijonarji in njih verniki Cerkveni učenjaki in pisatelji Državniki in njih svetovalci Karmelićanke. Marijine družbe	Domžale Zdihovo Žužemberk Čemšenik Kamnik, frančiškani Borovnica Češnjice	Nova cerkev "Vojnik "Kapela, bolnišnica Vitanje "
17 18 19 20 21 22 23	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	6. pob. Aleš, spoz. Kamil Lelji, spozn. Vincenc Pav., spozn. Marjeta, dev., muč. Prakseda, devica Marija Magdalena Apolinar, škof, m.	Naša Katoliška akcija Bolniki in njih strežniki Lazaristi in usmiljenke Dobra letina Čistost, sramežljivost, dostojnost Spreobrnjenje velikih grešnikov Naši fantje pri vojaki. Orožniki	Vranja peč Ljublj., sploš. bolnica Ljubljana, lazaristi Prečna Prežganje Sodražica Studenec, blaznica	Dobrna "Šmartno v Rož. dol. Črešnjice Frankolovo Sv. Jošt na Kozjaku Gornjigrad
24 25 26 27 28 29 30	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	7. pob. Krist., d. m. Jakob, apostol Ana, mati D. M. Pantaleon, mučenec Nazarij in tov., m. Marta, devica Abdon in Senen, m.	Evharistična vzgoja naroda Naši možje in fantje Naše matere in dekleta Poklici (duhov., redov., misijon.) Mladina na počitnicah Skupna molitev v družini Trpeči in preganjani	Ljublj., Lichtenturn Ljubljana, Sv. Jakob Škofja Loka, kapuc. Voglje Ljubljana, Leonišče Tržič, Dekliški dom Kostanjevica	Gornjigrad Koprivnica Ljubno Sv. Frančišek Ksav. Rosulje Solčava Rečica
31	Nedelja	8. pob. Ignac. L, sp.	Družba Jezusova. Umrli	Ljubljana, jezuiti	Javorje

Odpustki za julij 1938.

1. Petek, prvi v m. Presv. Kri Jez. P. o.: 1. vsem, ki nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. S., prejmejo pravno sv. obh. in molijo p. n. sv. o.; 2. čl. br. sv. S. J.; 3. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.; 4. čl. družbe sv. Petra Klav. pod navadnimi pogoji.

2. Sobota, prva v m. Marijino obiskanje. P. o.: 1. vsem, ki prejmejo sv. z., opravijo kako nabožno vajo na čast Brezmadežni, da nekoliko zadostje za njej storjena razžaljenja, ter molijo p. n. sv. o.; 2. čl. r. v. br. v katerikoli cerkvi; 3. čl. škap. br. karmelske M. b. v redovni cerkvi; kjer te ni, pa v žup. c.

3. Nedelja, prva v m. čl. r. v. br. 3 p. o.: 1. Če v br. c. molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v br. c. nekaj časa molijo pred lzp. sv. R. T.

4. Sreda, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na č. sv. Jožefu, prejmejo sv. z. in molijo p. n. sv. o.

5. Četrtek, prvi v m. P. o. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan.

6. Petek. Sv. Elizabeta Port. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

7. Sobota. Sv. Nikolaj in tov. P. o. istim kakor včeraj.

8. Nedelja. Sv. Veronika Julijani. Zunanja slovesnost sv. Cirila in Metoda. P. o.: 1. istim kakor 8. dan; 2. čl. »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«.

9. Sreda. Sv. Frančišek Solan. P. o. istim kakor 8. dan.

10. Četrtek. Sv. Bonaventura. P. o. istim kakor 8. dan.

11. Sobota. Karmelska Marija. P. o. v karmelskih cerkvah vsem vernikom tolikokrat, kolikorkrat obiščejo cerkev in molijo p. n. sv. o. Kjer ni karmelske cerkve, lahko obiščejo cerkev, v kateri je ustanovljena škap. br. karmelske M. b. Če se slovesnost prestavi na naslednjo nedeljo, se odpustki dobe ta dan; darujejo se lahko dušam v v. Dobiti jih je mogoče od večerj opoldne pa do danes opolnoči. Glede prejema sv. z. veljajo odnosno iste določbe kot n. pr. za porejunc. odp. 2. avg. — P. o.: 1. čl. škap. br. karm. M. b. kakor 2. dan; 2. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan.

12. Torek. Sv. Vincencij Pavelski. V cerkvah in kapelah sv. Vincencija Pav. vsem vernikom p. o. tolikokrat, kolikorkrat po prejemu sv. z. obiščejo cerkev ali kapelo in molijo p. n. sv. o. Kjer je za te odpustke določena bližnja nedelja, se isti dobe te nedeljo.

13. Četrtek. Bl. Angelina. P. o. istim kakor 8. dan.

14. Petek. Sv. Marija Magdalena. Sv. Lovrene Brndiški. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan; 2. čl. br. Srea Mar.; 3. istim kakor 8. dan.

15. Ponedeljek. Sv. Jakob. P. o. čl. družbe sv. Petra Klav., ako molijo za razširjanje sv. vere in p. n. sv. o.

16. Torek. Sv. Ana. P. o.: 1. čl. škap. br. karmelske M. b. kakor 2. dan; 2. istim kakor 8. dan.

17. Sreda. Bl. Marija Martinengo. P. o. istim kakor 8. dan.

18. Petek. Sv. Marta. P. o. čl. br. sv. R. T. kakor 1. d.

19. Nedelja, zadnja v m. Sv. Ignacij Loj. P. o.: 1. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo r. v.; 2. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan. Dalje v jezuitskih cerkvah vsem vernikom p. o. tolikokrat, kolikorkrat po prejemu sv. z. obiščejo cerkev in molijo p. n. sv. o.

To in ono.

Red in mir se povračata v ozemlje Španije, ki je pod vladno Frankovega ministrskega sveta. Nedavno je bila odpravljena naredba iz l. 1932, po kateri so bili pregnani duhovniki družbe Jezusove (jezuiti) in je bila zaplenjena njih lastnina. Za dušno pastirstvo in za špansko šolstvo je ta ukrep nacionalne vlade neprecenljivega pomena.

Apostolu »abstinentov« (zdržnikov opojnih pijač) patru Mathew-u so postavili v Dublinu, glavnem mestu Irske, lep spomenik. Ob začetku slovesnega slavlja je bila na glavnem trgu sveta maša. K proslavi so prišli med drugimi: papežev nuncij, irski ministrski predsednik de Valera, glavni dublinski župan, rek-

tor vseučilišča in diplomatski zastopniki. V slavnostnem nagovoru je de Valera naglašal tole: »Nobena postava državnega zbora ni mogla zatreti zla (alkoholizma), ki se je zajedlo v stoletjih med irsko ljudstvo. Kar je nastopil redovnik - kapucin Teobald Mathew. Ta je pa izvršil veliko delo oprostitve. Pa kako in zakaj?... Besede »zmernost« njegov besednjak ni poznal: V par letih je imel za seboj pet milijonov ljudi, ki so se združili pod zastavo popolne abstinence, popolne zdržnosti...«

Zakaj se pri nas gospodu Janezu Kalanu ni posrečila enaka uspešnost?

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3623

Dr. Frane Dergane
šef-prim. kir. odd. v p.
Ordinira: 11.—1.

LJUDSKA POSOJILNICA v Ljubljani

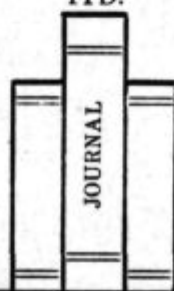
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.
POLAJŠUJE muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.

UBLAŽUJE bolečine pri mesečnem perilu in meniju.

ODSTRANJUJE motnje pri debelenju in napravi vitko.

Dobiva se v vseh lekarnah

Reg. S. br. 19.830/633

Ne kupujte enostavno milo –

**zahtevajte izrečno
Schichtovo terpentinovo
milo**

SCHICHTovo

... z imenom „Schicht“ in
varnostno znamko „Jelen“
na rdečem ovitku.

Terpentinovo milo

domači izdelek

ampak izrečno pristno zahtevati!